

ბავშვები

ქართული
ბავშვობა

3

„სამედიკო-სამხატვრო სკოლა“

140
2003/2

ანია
სოლომონი

„სამედიკო-სამხატვრო სკოლა“

საქართველოს მოძავები

საქართველოს
შრომობი

თბილისის 142-ე საშუალო სკოლის, III კლასის ბავშვებთან ერთად მართონ მიტინგული

თბილისის 155-ე საშუალო სკოლის, II კლასის ბავშვებთან ერთად ბევრი სსიბსთ

თბილისის 155-ე საშუალო სკოლის, I კლასის ბავშვებთან ერთად მართონ აკუსტიკული

ნაკადული

საყმაწვილო ჟურნალი
2003 წ. №3

ჩუენი ჟურნალი 1904 წელს სასიდედელო მამულიშილოთა მესეეუქტმით დეატსემული პიბრელი ქატული საყმაწვილოთ ჟურნალის ნათუქმბტეე ამბბბბბბ. მბგვიანემით მას სასელი მუეცვალა დე „პიბნეტი“ ეწბდე, 1990 წლიდან კი იგი ელავ თავისი პიბრენდელი სასელით გამბდის.

ნომრის შინაარსი

„ნაკადულის“ საინფორმაციო სააგენტო „ვაქტი“ _____ 2.

მასწავლებელი მებ კატინისცემას იმსახურებს (ჟურნალის სტუმარიე თბილისის 155-ე სკოლა) _____ 3.

ოტია იოსელიანი. კვიცი დე მბელი (მრთხრობა) _____ 5.

„ოღოქსერი“ _____ 9-16-24.

იცნობდეთ – ეს „კატარე გემრბიკეე“ _____ 10.

თურემ პილაც აბოგს, დღეს წიბნის კიბსვა „გოიმოკეე“ _____ 11.

სკრტი _____ 13.

ნინო იოსელიანი (ერთი თქმეგანი) _____ 14.

ტმსტი თინეიქერეპისთვის _____ 15.

სვალინდელ დღეე ზრუნვით _____ 17.

მსოვლიო კიბით-კიბედე _____ 18.

თამარ გურნაკე-წიწიკავილი. ლემსეპი. (კოქუბის ერთი გემრდი). _____ 19.

კუნეული, სალაც მსოლოლ გველები ბინადრობენ (გუნეპის კარი) _____ 20.

რატომ ვამბობთ ასე? _____ 21.

გენცი, დეიმლერი დე სხვები _____ 22.

პისი აგავიც გვზრდის დე გვახარებს _____ 25.

სატოვანიდან ასო-გემრით დამწერლოგედე _____ 26.

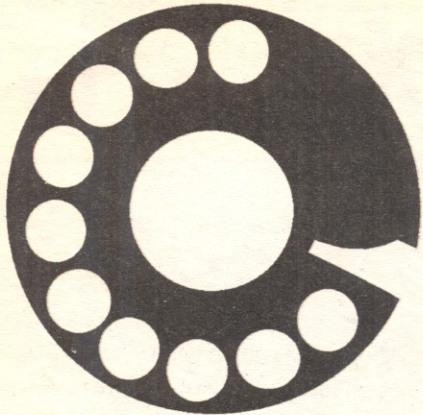
იცი, რას ნიშნავს უენი სასელი? _____ 29.

ინგლისის დელოვალეე მდიდარი მოსწავლე _____ 30.

სიცილის გაკვეთილი _____ 31.

იწილო-ბიწილო _____ 32.

<p>რედაქტორი მანანე გელაშვილი</p>	<p>მისამართი: 380008, თბილისი, კოსტავას ქ. 14 ტელეფონები: 93-31-81; 93-18-84. ინდექსი: 76157 ფასი 1 ლარი რეგისტრირებულია მთაწმინდის სასამართლოში</p>
--	--

"ნაპერუნი" საინფორმაციო სააგენტო "ფაქსი"

ცტოლინი აპოპეაი ქონონაზა აპეყვილეჯე

ილი ბალოა, იაპონალო!

რონი მხატვარი „ქვე ბაღინაში“

კლუბ „სარდაფში“ შედგა რეჟისორ მალხაზ კუხიანიძის სრულმეტრაჟიანი დოკუმენტური ფილმის პირველი ნაწილის პრემიერა. 10 წუთიან კინონოველას მისი გმირის, აფხაზეთიდან დევნილი 15 წლის გოგონას სახელი ჰქვია – „მედეა“. ფილმი აგებულია სოხუმელი გოგონას ნაამბობზე, რომელიც 6 წლის იყო, როდესაც მისი ოჯახი იძულებული გახდა სოხუმი დაეტოვებინა და ჭუბერის უღელტეხილის მძიმე გზას დასდგომოდა. ამ 12 დღის განმავლობაში გოგონას მიერ ნანახ-განცდილზე აგებული ფილმი ახალი კუთხით წარმოაჩენს აფხაზეთის პრობლემას. სულ ფილმი ხუთი ნოველისაგან შედგება, რომლებიც სხვა დევნილი ბავშვების ნაამბობის საფუძველზე შეიქმნა, მაგრამ ჯერჯერობით უსახსრობის გამო ოთხი ნოველის გადაღება ვერ ხერხდება.

ბანიკა თხელიძე აბანიკაე მიუნიკიში სიგზას როლს შეასრულავს

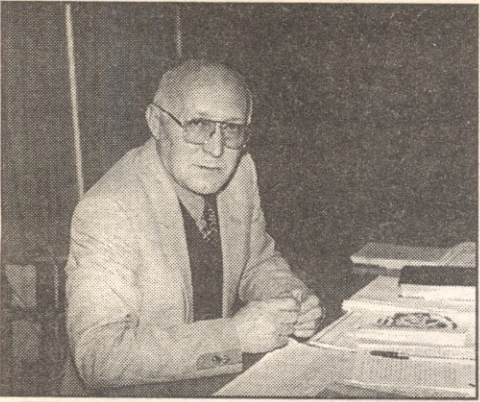
მარიკა თხელიძე დაამტკიცეს სიმბას როლზე მიუნიკელში „მეფე ლომი“, რომელიც ნიუ-იორკში, ბროდვეინზე დაიდგება. იმისთვის, რათა მსოფლიოს ყველა ბავშვის საყვარელი ლომის ლეკვი პატარა ამერიკელების გასაგებ ენაზე ამღერდეს, შოუბიზნესის ქართველი ვარსკვლავი აშშ-ს ვირჯინიის შტატში ამერიკული ინგლისურის გაძლიერებული სწავლების სამთვიან მოსამზადებელ კურსს გაივლის.

თბილისის 143-ე სკოლას იაპონიის ელჩი ბატონი ტეხიუკი ფუჯიარა ეწვია. საპატიო სტუმარი პირადად მისთვის და მისი ქვეყნისთვის მადლობის სათქმელად თვითონ სკოლამ დაპატიჟა. სამადლობელი კი სკოლის მოსწავლეებსა და მასწავლებლებს ნამდვილად აქვთ. მიწისძვრით დაზარალებული სკოლის შენობის აღდგენა-გარემონტება მთლიანად იაპონელებმა იდეს თავს და პირნათლადც შეასრულეს დანაპირები – იაპონიის მთავრობამ 143-ე სკოლის შენობის გამაგრებარემონტისთვის 57412 დოლარი გამოყო, ქართულმა ფირმა „კომპრემშენმა“ კი ამ ფულით დროულად და ხარისხიანად ჩაატარა სამშენებლო სამუშაოები: შენობა გამაგრდა, გადაიხურა და შიგნიდანაც საფუძვლიანად გარემონტდა. სწორედ გაწეული სიკეთისთვის მადლობის სათქმელად მიიწვიეს ბატონი ტეხიუკი ფუჯიარა 143-ე სკოლაში. საპატიო სტუმარს სკოლის შესასვლელში მადლიერების გამომხატველი იაპონური წარწერა დახვდა, რამაც ძალზე გაახარა იგი. სკოლის მოსწავლეთა გულთბილი სიტყვებით, ცეკვა-სიმღერით ნასიამოვნები ელჩი იაპონურ ენაზე გამოთქმული მადლობითა და იმის იმედით გააცილეს, რომ იაპონელები ბოლომდე მიიყვანენ დაწვეულ საქმეს და ბარემ სკოლის შენობის ფასადის გარემონტებაზეც იზრუნებენ.

„ძველმა გალერეამ“ ორ ნორჩ მხატვარს – ბავშვთა შემოქმედებითი სტუდია „ფავორიტის“ აღსაზრდელებს, 8 წლის სალომე ქათამაძეს და 9 წლის ელენე ქარსელაძეს უმასპინძლა. საგამოფენო დარბაზში სალომეს და ელენეს ორმოცამდე ფერწერული ნამუშევარი და მათივე ნახელავი ნაძერწი სუვენირები იყო გამოფენილი. გამოფენის განსნას ძირითადად პატარა მხატვრების თანატოლი გოგო-ბიჭები დაესწრნენ და სალომე და ელენე თვითონ ათვალეერებინებდნენ მათ საკუთარ ნახატებს.

ამ პერსონალურ გამოფენაზე ორივე მხატვარს არა ერთ კონკურსსა თუ გამოფენაში აქვს მიღებული მონაწილეობა. შარშანწინ UNICEF-ის მიერ ჩატარებულ წიგნის ილუსტრაციის კონკურსში ელენე ქარსელაძემ თბილისის სამხატვრო აკადემიის ჯილდო დაიმსახურა, იმავე 2001 წელს მან ქართული საბავშვო წიგნის ილუსტრაციის გამოფენაზეც წარადგინა თავისი ნამუშევრები და სიგელით დაჯილდოვდა, შარშან კი ელენემ თურქეთის ქალაქ დიდიმში გამართულ ბავშვთა საერთაშორისო ფესტივალზე გაიმარჯვა. არანაკლები წარმატებები აქვს ელენეზე ოდნავ უმცროს სალომესაც. იგი ჩეხეთში, თურქეთსა და პრადში გამართული საერთაშორისო გამოფენების მონაწილეა, შარშან კი სალომეს ერთი ნამუშევარი შვეიცარიის ქალაქ ლოზანაში გაიგზავნა.

საქართველოს მთავრობის განცხადებით...

მასწავლებელი გაცვივებით მეც ვაცვივისცემას იმსახურებს

უფროსი სტუმარია თბილისის კონსტანტინე გამსახურდიას სახელობის 155-ე საშუალო სკოლა. წარმოვიდგენთ დირექტორს: სარდიონ შაშაძეს, დაამთავრა პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის რუსული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი. მუშაობდა თბილისის 87-ე სკოლის ორგანიზატორად, 179-ე, 180-ე სკოლების დირექტორად. 1998 წლიდან 155-ე სკოლის დირექტორია.

– ბატონო სარდიონ, დავეთანხმებით, რომ ჩვენს სკოლებში მამაკაცი პედაგოგები, მით უმეტეს, პუბლიცისტური სახეობის მასწავლებლები, დიდი იშვიათობაა, თქვენ კი თავიდანვე მასწავლებლობა ავირჩევით, მაინც რამ განაპირობა თქვენი არჩევანი?

– მე თბილისის 25-ე სკოლა მაქვს დამთავრებული და ისეთი კარგი, საგნის მცოდნე, განათლებული, კეთილშობილი, გულისხმიერი, სიყვითა და სიყვარულით აღსავსე მასწავლებლები მყავდა, რომ ყველაფერში მისაბამ ადამიანებად მესახებოდნენ. როცა ჩემმა ყოფილმა კლასის დამრიგებელმა გაიგო, რომ პედაგოგიურ ინსტიტუტში ჩავაბარე, სულაც არ გააკვირვებია და მითხრა, მე ყოველთვის ვიცოდი, რომ შენ ასე თუ ისე მასწავლებლობას აირჩევდი. დღესაც არ ვიცი, რის საფუძველზე გამოიტანა მან თავის დროზე ასეთი დასკვნა, ფაქტია, რომ არც კი მიყოყმანია, ისე შევალე პედაგოგიური ინსტიტუტის კარი. რა ვიცი, ცუდი კი ვიყავი, მაგრამ ძალიან მიყვარდა წიგნები, ბევრს ვკითხულობდი (ამაში დღეაღმის დიდი დამსახურებაა) და სურვილი მქონდა სხვებისთვისაც გამეზიარებინა ჩემი ცოდნა, სულ უწყვეტად მეგობარ-ამხანაგებს, რა წავიფიფიებ, რა გავიგე. ბრწყინვალე პროფესორ-მასწავლებლები მყავდა ინსტიტუტშიც, მათ მხოლოდ არჩეული საგნის – რუსული ენისა და ლიტერატურის ცოდნა კი არ გამიღრმავეს, არამედ მასწავლებლად და შემდგომად არჩეული სპეციალობა – პედაგოგობა, მასწავლებლობა და მე უზომოდ მაღალი ვარ ყველა მათგანის. ქართულიდან ერთად ძალიან მიყვარდა და მიყვარს რუსული ლიტერატურა. პუშკინი, ლერმონტოვი, ტოლსტოი, დოსტოევსკი, ჩეხოვი, გოგოლი, ტურგენევი, ბუნინი ბევრი სხვა დიდი პოეტები, ბუმბერაზი მწერლები არიან და ყველა მეტ-ნაკლებად განათლებულ ადამიანს აუცილებლად უნდა ჰქონდეს წაყვითხული მათი ნაწარმოებები. მე ჩემს შვილებსაც ვუნერგავდი ამას და ყოველთვის ვცდილობ, ჩემი მოსწავლეებიც დაერწმუნონ ამაში.

– მოსწავლეთა თქვენდამი დამოკიდებულებაში უფრო რას გრძობთ – სიყვარულს, შიშს, პატივისცემას... ან იქნებ ანტიპათიას?

– როგორ ვითხრათ... ალბათ, უფრო რიდს, პატივისცემას... ყოველთვის ვცდილობ ვიყო ობიექტური, ვიზრუნო მოსწავლეთა ინტერესების დაცვაზე, შეუქმნა მაქსიმალური პირობები ღრმა და მრავალმხრივი ცოდნის შესაძენად, ცხოვრების დიდ გზაზე გასასვლელად, ქვეყნის სამსახურისთვის მოუამზადო ისინი და ალბათ, ჩემდამი დამოკიდებულებას იმის მიხედვით გამოიმუშავენ, თუ როგორ აფასებენ ამ ჩემს ძალი-სხმევას.

– მასწავლებლებზე რას იტყვით, მათ თქვენდამი დამოკიდებულებას როგორა შეაფასებდით?

– ალბათ უფრო მართებული იქნებოდა, თუ ამაზე თავად მათ ვკითხავდი. ერთის თქმა კი უყოყმანოდ შემიძლია – როცა ამ სკოლაში გამოიმგზავნეს, ცხადია, ველავდი, მით უმეტეს, რომ ჩემი დანაშნა მისის თვეში შედგა, სასწავლო წელი იწურებოდა, წინ გამოცდები იყო და ა.შ. მაგრამ მთელი პედაგოგიკტივი ისე თბილად, ისეთი გულისხმიერებით და გაგებით შემხვდა, რომ უმაღლესი მომეშვა გულზე, უპირობოდ მომეშვა ერთმანეთს და ამისათვის ყველა ჩვენი მასწავლებლის

მადლობელი ვარ. საერთოდ, სკოლაში ძალიან კარგი, პროფესიონალი, საგნის მცოდნე, საქმის ერთგული, ბავშვების მოყვარული პედაგოგების ბირთვი, ერთ მუშტად შეკრული თანამოაზრეთა გუნდი გვყავს. რომელი ერთი დავისახელოთ, ავიღოთ თუნდაც ქართული ენისა და ლიტერატურის მეთოდგაერთიანების ხელმძღვანელი მარია გელაშვილი, ამავე საგნის მასწავლებელი ნინო კობახიძე, ლალი გელაშვილი, ლაურა ჭანტურია, ნანა შალაბერიძე, ნინო შარიჭაძე. უნდა ვითხრათ, რომ ძალზე ძლიერი ქართული ენის მასწავლებლები გვყავს და ეს ასეც უნდა იყოს – ყოველმა ადამიანმა, მეტადრე დამოუკიდებელ ქვეყანაში, უწინარეს ყოვლისა მშობლიური ენა უნდა იცოდეს საფუძვლიანად და მერე ყოველივე დანარჩენი. ამასთან 155-ე სკოლა ჩვენი კლასიკოსის, ქართული ენის დიდი მოამაგის კონსტანტინე გამსახურდიას სახელს ატარებს, ეს კი ძალზე ბევრს გვაკლებს სკოლაში ერთ-ერთი მთავარი რგოლი უთუოდ დაწყებითი კლასებია, მოგესხენებათ – სწორედ სწავლა-აზრდის პირველ წლებში, I-IV კლასებში ფალობდება ის ხერხემალი, რომელზეც უნდა აიგოს შემდგომში თითოეულის პიროვნება, სიამაყითა და კმაყოფილებით მინდა ვითხრათ, რომ სკოლაში ძალზე მაღალი დონის დაწყებითი კლასების მასწავლებლები გვყავს (ამ რგოლს დაწყებითი კლასების სასწავლო ნაწილის გამგე ქნი ლეილა კონტუაძე ხელმძღვანელობს). ასევე ძალზე ძლიერები არიან ჩვენი ისტორიკოსებიც ვიყავა, ნანა კიქნაძე, სკოლაში ახლადმოსული თინიკო აღანია...

– უფრო რომელი თაობის მასწავლებლები ჭარბობენ პედაგოგიკტივიში?

– ყველა ასაკის მასწავლებლები გვყავს – გამოცდილი, მრავალწლიანი სტაჟის მქონენიც არიან, საშუალო ასაკის წარმომადგენლებიც და სულ ახალგაზრდებიც და ყველა მათგანს საერთო მინანი ამოძრავებს. ამიტომაც სიამოვნებით ეხმარებიან ერთმანეთს, ესრებიან ერთმანეთის გაკვეთილებს, უსმენენ ერთმანეთს, სწავლობენ, ითვალისწინებენ ერთმანეთის რჩევებს თუ შენიშვნებს. განსაკუთრებით სასარგებლოა ასეთი პრაქტიკა ახალგაზრდა მასწავლებლებისთვის. შეიძლება უმაღლესში ბრწყინვალე სტუდენტი იყოს, დიდი თეორიული ცოდნაც ჰქონდეს, მაგრამ რეალურად პრაქტიკაში გაუჭირდეს ყოველივე ამის გამოყენება და კლასში შესულს პრობლემები შეექმნას. ამიტომაც არის თაობათა ცოდნა-გამოცდილების ამგვარი შერწყმა ურთიერთსასარგებლო და ნაყოფიერი.

– ბატონო სარდიონ, ზევით კი ვთქვით, რომ ჩვენს სკოლებში მამაკაცი მასწავლებლების ნაკლებობაა, მაგრამ მოდი გავავრძელოთ ამ საკითხზე საუბარი.

– კი, ბატონო, სიამოვნებით. მე იმ აზრისა ვარ, რომ ზოგადად სკოლას ძალიან სჭირდება მამაკაცები. ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ მამაკაცი იშვიათად მიღიან სკოლაში მასწავლებლად და თუ მიღიან დიდხანს არ ჩერდებიან, დაბალი ანაზღაურებაა. თავად განსაკუთრებით – მამაკაცმა ხომ ოჯახი უნდა შეინახოს, მასწავლებლის დღევანდელი ხელფასით კი ეს შეუძლებელია და თუ არა პროფესიის უდიდეს ერთგულება და ბავშვების სიყვარული, ალბათ ჩვენს სკოლებში ის თითო-

გაგრძელება მე-4 გვ.

ორილა მამაკაცი მასწავლებელიც აღარ იქნებოდა. ღვთის წყალობით, ჩვენს პედოლოგიკურ ეკლესიაში გვყავს რამდენიმე მამაკაცი და ყველანაირად ვცდილობთ ხელი შევუწყვიტოთ მათ, გაუფრთხილდეთ (თემურ ფუბანიშვილი - ფიზიკა, ტრისტან კილასონია - მათემატიკა, დავით გელაშვილი - სამხედრო საქმე), ისინიც გრძნობენ და აფასებენ ამგვარ დამოკიდებულებას და ყოველდღიური საქმიანობით გვიმტკიცებენ, რომ მოსწავლეებისა და კოლეგების დალატს არ აპირებენ.

განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების ჩარჩოებში მასწავლებლებს ნელ-ნელა უშუქობს მატერიალური მდგომარეობა, ასე არ არის?

კი, ასე გახლავთ, მაგრამ ჩემი აზრით, ჩვენში მასწავლებლის მძიმე შრომა ჯერჯერობით მაინც სათანადოდ არ ფასდება, მასწავლებელი გაცილებით მეტ პატივისცემას, მეტ ყურადღებას იმსახურებს.

მასწავლებელი მსახიობივითაა, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ მსახიობი დღეში ერთხელ (ისიც არა ყოველდღე) გამოდის სცენაზე, მასწავლებელი კი გამუდმებით სცენაზეა. იგი დღეში 4-5-6 გაკვეთილს ატარებს და გარდა იმისა, რომ მოსწავლეებს უნდა გამოჰკითხოთ, მერე ახალი მასალა აუხსნას და ყოველივე ეს აღზრდის ელემენტების ჩართვით უნდა აკეთოს, ყოველთვის ჩაცმის, გემოვნების, კარგი მანერების ნიმუშიც უნდა იყოს. სამწუხაროდ, ისეთი დრო დადგა, რომ ყველა ვერ ახერხებს კარგად ჩაცმა-დახურვას, მაგრამ ეს უფლებას არ აძლევს მათ მოუწესრიგებლობა, დაუდევრად და უგემოვნოდ ჩაცმულები, ნერვებაშლილები, გაღიზიანებულები შევიდნენ კლასში. მოგეხსენებათ, ბავშვის თვალი და გონება ყველაფერს ამჩნევს და ჩვენზე უფრო გამძაფრებულად აღიქვამს და მასწავლებლებს განხიზღავს მათთვის ყოველთვის ძალზე მტკივნეულია ხოლმე.

რაც შეეხება რეფორმას, ძვრები, ცხადია, არის, თუნდაც იგივე შრომის ანაზღაურების, სკოლებისთვის ავტონომიის მინიჭების თვალსაზრისით, მაგრამ საერთო მდგომარეობა ისე

თია, რომ ამ პროცესების დაჩქარება სასიცოცხლო მნიშვნელობას იძენს. თუმცა, აქვე ისიც მინდა გითხრა, რომ მე მხოლოდ განვითარების, ერთი სისტემიდან მეორეზე გადასვლის ევოლუციური და არა რევოლუციური გზის მომხრე ვარ.

ამ სკოლის დირექტორობამდე რა გზა გამოიარეთ?

-25-ე სკოლის რვა კლასის შემდეგ მანქანათმშენებლობის ტექნიკური დაუამთავრე, ერთხანს კორეის სახელობის ჩარხმშენებელ ქარხანაში, საკონსტრუქტორ ბიუროში ვმუშაობდი ტექნოლოგად, მერე ჯვარში გამიწვიეს, ბაქოში ვიმსახურე. საგაღმადლო სამხედრო სამსახურის შემდეგ ცოტა ხანს სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამხედრო კათედრაზე ვმუშაობდი, მერე პედაგოგიურ ინსტიტუტში ჩავირიცხე, დავამთავრე და განაწილებით საგურამოს პროფტექნიკურ სასწავლებელში მოხვდი. საამოვნებით ვმუშაობდი, მაგრამ უკვე ორი შვილის მამა გახლდით და ქალაქიდან საგურამოში საიარული მიჭირდა. მივაკითხე ისინი რაიონის განათლების განყოფილებას, კერძოდ, ბატონ ზ. ბუაძეს, რომელმაც თბილისის 87-ე სკოლაში ორგანიზატორად მუშაობა შემომთავაზა, ცხადია, იქ რუსული ენისა და ლიტერატურის საათებიც მქონდა. დაახლოებით ოთხი წელი ვიმუშავე ამ სკოლაში და განათლების განყოფილების ინსპექტორად გადამიყვანეს. 1985 წელს 179-ე სკოლის დირექტორობა მომანდეს. სკოლაში მუშაობის გამოცდილება კი მქონდა, მაგრამ მაინც ვვლავადი, თუმცა უნდა გითხრა, რომ კონტაქტის დამყარება არც მასწავლებლებთან გამჭირვება, არც მოსწავლეებთან და არც მათ შიშობლებთან. გამოცდილი კოლეგებიც ძალიან დამეხმარნენ, რჩევები მომცეს, გამამხნევეს - ელგუჯა ნემსიწვერიძემ, გედეონ ძნელაძემ, ჯონო სულაძემ, რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ვენერა ჩიფთაიურმა და სხვებმა. ძალი იმავე უბანში, ვარკეთილში, 180-ე სკოლის დირექტორად გადამიყვანეს, მაშინ კი კობა სუჯაშვილი დამეხმარა ძალიან, მისი რჩევები დღესაც მასსოვს. საამოვნებით ვმუშაობდი, საქმეც ავაწყვე, მაგრამ მოხდა ისე, რომ ოჯახში შექმნილი სიტუაციის გამო მუშაობას თავი დავანებე და გარკვეული ხნით თბილისიდან გასული ვიყავი. ღვთის წყალობით, ყველაფერი კეთილად დამთავრდა, მაგრამ თბილისში დაბრუნებულს სამუშაო უნდა მექმნა. თამაზ ნაცვლიშვილი და გურამ თავართილაძე დამეხმარნენ, განათლების დარგის ხელმძღვანელებმა მათ რეკომენდაციებს ანგარიში გაუწიეს და ჯერ სადამოს სკოლაში გამგზავნეს დირექტორად, 1998 წლის 2 მაისს კი 155-ე სკოლის დირექტორად დავინიშნე და როგორც ხედავთ, დღესაც აქ ვმუშაობ.

-ბატონო სარდიონ, თქვენი სკოლის შენობაში ფეხის შემოდგმისთანავე ადამიანს თვალში ეცემა სა-

ოცარი წესრიგი და სისუფთავე, დერეფნების მოხატული კედლებიც უჩვეულოდ ხდება თვალს. ვისი ძალისხმევით აღწევთ ამას?

-საკუთარ ქონებას ყველანი ვუფრთხილდებით - მოსწავლეებიც, მასწავლებლებიც, დამლაგებლებიც გვყავს. კედლების მოხატვის იდეა მე მეკუთვნის, ხორცი კი მას ჩვენი შრომის მასწავლებელმა აკაკი გოქსაძემ შეასხა. მიმანია, რომ სკოლის შენობა - დერეფნები იქნება, საკლასო ოთახები, თუ კაბინეტები უფრო ლამაზად, ხალისიანად უნდა გამოიყურებოდეს, სკოლა ყანარმას არ უნდა ჰგავდეს. კედლების მოსახატად სიუჟეტები ბავშვების სურვილით შევარჩიეთ - საქართველოს ხედები, ისტორიული და ხუროთმოძღვრული ძეგლები და სხვა.

მინდა გითხრა, რომ ყველაფერს ერთობლივი ძალისხმევით ვაკეთებთ, და საერთოდაც, ვერც ერთი სკოლის დირექტორი, რაც არ უნდა გამოცდილი პროფესიონალიც უნდა იყოს, ვერაფერს გახდება, თუ მთელი პედაგოგიური კოლექტივის თანადგომა არ აქვს, ამ თვალსაზრისით მასწავლებლების სახით მე სამივე და ერთობლივად დასაყრდენი მაქვს, ყოველთვის მხარში მიდგანან ჩემი მოადგილეები - მანანა გიორგაძე (პირველი მოადგილე და ქიმიის მასწავლებელი, ლეილა კონტუაძე (დაწყებითი კლასები), გულიკო ხუნდაძე (ორგანიზატორი, სკოლისგარეშე და კლასგარეშე მუშაობა), აივანგო ბარამიძე (სასწავლო-აღმზრდელობითი დარგი), ყველანი, მთელი პედაგოგიური კოლექტივი ერთი სულისკვეთებით ვირჯვებით, ძალიან პასუხისმგებლობით ვემსახურებით მომავალი თაობის აღზრდა-განათლების საქმეს. გვემასობიერად, ტრადიციულთან შეხამებით ვწერავთ სახელწოდებას. ამასთან ვცდილობთ, შემოთავაზებულში გონივრული მარცვლი მოვქმენით, ჩვენი სკოლის სინამდვილეს მივუსადაგოთ და ისე შევუდგეთ მის გატარებას. ქვეყანა ერთი ხელის დაკრებით არავის აუშენებია და ჩვენც ნაბიჯ-ნაბიჯ, თანმიმდევრულად, დასავლური განათლების დარგის მიღწევების აწონდაწონით და ოპტიმალური ვარიანტების შერჩევით ვაზორცილებთ სასწავლო-აღმზრდელობით პროცესის გარდაქმნას. ამასთან უცვლელ პრიორიტეტად სკოლისთვის ჩვენი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს გულშემატკივარი, განათლებული, პატიოსანი და საქვეყნო საქმისთვის თავდადებული მოქალაქეების, ქართული ცნობიერების და ევროპული განათლების ახალგაზრდების აღზრდა გვაქვს დასახული.

ფერდებნავარდნილმა ჩალისფერმა ფაშატმა ყურები ცქვიტა, ბალახს თავი ანება, კისერი წაიგრძელა და დამრეცი მინდორი ხევეამდე მოათვალიერა. მერე მთის ძირს გახედა, სადაც წამოხურული კლდე ეგულებოდა, და იქაც რომ ვერაფერი დაინახა, ისე მჭახედ დაიჭიხვინა, გეგონებოდა, სადღაც ახლოს ცამ დაიქუხაო.

ხევიდან, რომელშიც დეღე მოწანწკარებდა, ნისლისფერმა კვიცმა ამოყო თავი, დედას ჭიხვინით უპასუხა, მაგრამ ეს ჭიხვინი რომ ვინმეს გაეგონა, გაეცინებოდა, აქაოდა, მეც ცხენი ვარო. კვიცი

კვიცი და მბედი

ოტია იოსელიანი

მოთხრობა

ხევისპირა ფლატეზე ყვაილებში ჩაფენილ მწვანე, მაღალ ბალახს წიწნიდა და მის თვალწინ უშველებელი, ჭრელი პეპელა დასაჯდომად ყვაილებს ირჩევდა. კვიცმა ამ პეპელას ჩამოსდია ხევეში და ახლა ფლატის მიტოვებას არ აპირებდა.

ფაშატმა გულმოსულად ჩაიხვიხვინა.

პეპელა ბაბუაწვერას ახლოს ეკლიან ბალახის ფუნჩულა, წითელ ყვაილზე დაჯდა და ფრთები ზურგზე ისე შეიტყუპა, თითქოს ცალი ფრთით მოფრინდაო. კვიცს ერთი სული ჰქონდა, მიჰპაროდა ამ ხატულას, დაეწოსა. ეგონა, ასე საოცრად ლამაზს სუნიც რაღაც საკვირველი ექნებოდა.

მაღლიდან ისევ მოისმა ხვიხვინი და კვიცმა ისევ ასწია თავი, მწვანე ფერდობს გახედა, არაფრით არ ეთმობოდა ფლატე, მაგრამ ჭაკმა მიწას ტორი დაჰკრა.

კვიცმა ჯიუტად გაიქნია გრძელი კისერი, პეპელასთან მიიბრინა, მაგრამ იგი თვალსა და ხელს შუა გაუსხლტა. ხელმოცარული მოცხარის ბუჩქებს გაეხახუნა და ხევით ამოჭენდა.

ჭაკმა ბალახის ძოვა განაგრძო.

კვიცს პატრონის ვაჟი ქურანას ეძახდა. ქურანა მთლად მოლილისფრო-ნისლისფერია, მოლურჯო ფაფარი და კუდი აქვს. ულამაზო კვიცი აბა ვის გაუგონია, მაგრამ ქურანას ვინც კი დაინახავს, არ შეიძლება არ შეჩერდეს, თვალი არ გაახაროს. ჰო, თვალზე გამახსენდა, ქურანას თაფლისფერი, მწიფე ქლიავავით, დაბინდული კი არა, ხასხასა თვალეები აქვს, მოშავო დრუნჩი და ქვიქვირი.

ქურანა მთლად მამის ფერისაა და მამასავით კისრის უკან გადაგდება, თავის მობრუნება და ჯიშინი მკერდით წინწამოწეულს ჯირითი უყვარს. კვიცს ძალიან ეამაყება, რომ მამას ჰგავს. და თუ დედა მწვრალად დაუჭიხვინებს, როცა თვალთაგან დაეკარგება და მერე გაჯიუტებული შვილის დასათრეუნავად მიწას ტორს დაჰკრავს, ქურანა დედისკენ წამოვა, მაგრამ თავისთვის კი გაიფიქრებს: რას მიბაკუნებს ფეხს, მე ხომ მას სულაც არ ვგავარო. ფაშატი ამ დროს ძირში კვნეტს ბალახს და ფრუტუნებს.

კვიცი ჯვარედინად სერავს მწვანე ფერდობს, კორტობის თავზე ავარდება, იქიდან მთისკენ დაემშვება, გადმოსურული კლდის ძირამდე ირბენს, იმას იქითაც უნდა შეუხვიოს, შეხვევა კი არა.. იგი მიიხედ-მოიხედავს და ძალიან საიდუმლოდ გაიფიქრებს: - მთაზე ასვლაც უნდა, მაგრამ ეს რომ დედამ გაიგოს, ცის რისხვასავით დაიქუხებს. გულგატეხილი ქურანა ხევისკენ მითოხარიგობს, ფლატეს გადაჰყურებს, მაგრამ იქ პეპელა აღარ ჩანს. სამაგიეროდ, დელის პირზე თოხიტარა ჩიტი ქექავს ქვიშას, ცმუკავს. ქურანას უნდა დაღმართი ჩაირბინოს, წყლამდე ჩავიდეს და ჩიტს ჰკითხოს,

გაგრძელება მე-6 გვ.

სად გაქრა პეპელა, მაგრამ იცის, ამისთვის ისევ ფეხს დაუბაკუნებენ და გაგულისებული სცილდება იქაურობას. თოხიტარაზე სწყდება გული. ეს ჩიტი ფერთაც ჩამოჰგავს ქურანას და მოუსვენრობითაც.

დადლილ კვიცს რომ რძე მოუნდება, მაშინვე გული მოუღებება დედაზე და ფიქრობს, რომ ის დედასაც ჰგავს, თუ მეტი არაფრით, დრუნჩით და ქვიქვირით მაინც.

დანაყრებული ქურანა მწვანე მინდორზე გორაობს გულადმა, ზურგს ბალახებზე იფხანს, მერე წვება, თვლემს და ესმის, როგორ გლეჯს დედა ძირში ბალახს, დედა, რომელსაც ოდნავ ჩამოჰგავს ქურანა.

„ცხენისთვის წოლა შეუფერებელია“, – ფრუტუნებს ფაშატი.

კვიცი თავსაც მიწაზე დებს, ლოყას ბალახებზე უსვამს და ფიქრობს: „მე ალბათ მხოლოდ მამაჩემს ვგავარ“. თვალებს ლულავს და ახსენდება, იმ უშველებელმა და მშვენიერმა პეპელამ როგორ შეატყუა ფრთები ისე, რომ გეგონებოდა ცალი ფრთით მოფრინდაო, მაგრამ დედა განა გაცლის, რომ ხეირიანად გაიგო მართლა ცალი ფრთით მოფრინდა თუ არა? თოხიტარასთან მიახლოებაც კი არ შეგიძლია, იმიტომ რომ ხევში ჩასვლის ნება არა გაქვს და მთის იქით რა ხდება, ამასაც ვერ დაინახავ. არადა, ფლატეზე მაღალი ყვავილები იზრდება, აგერ ქურანას წვივებზეც აჩნია ოქროსფერი ბაიების ყვითელი მტკერი, და პეპლებიც იქ ირევიან.

კვიცს დაბინდებისთანავე ჩაეძინა და, როცა დათაფლული, ხასხასა, ქლიავისფერი თვალები გაახილა, უშველებელი მთვარე ამოსულიყო. მინდორზე ნამი გაეგდო და ციოდა. ჭაკი მალი-მალ იღებდა თავს მაღლა, ფრუტუნებდა და მერე ისევ ძილში ბღღვნიდა ბალახს.

„ახლა მაინც რიდასთვის ფრუტუნებს, – უკვირს ქურანას, – ახლა მაინც აგერ, მის ცხვირწინ ვწევარ, დედას რაღაც ეჩვენება, მოლანდებები აქვს“...

ფაშატს კვიცის ახლოს გადაეძოვა მინდორი, ახლაც იქვე, უკვე ძირზე გადაჭმულ ბალახს ჩასციებოდა.

„ვითომდა რაო, ცოტა წინ რომ წაიწიოს და მოიბალახოს, მე მართოს შემეშინდება? არაფერიც, მე სულ მამას ვგავარ“.

კვიცი წამოდგა, მაღალ წვივებზე აიძარტა, შეციებულს ერთი კი გააძაგძაგა და ნაბიჯი გადადგა.

„ცოტა უნდა გავიქც-გამოვიქცე, გავთბები. გარდა ამისა, დედაჩემმა ბოლოს და ბოლოს უნდა გაიგოს, რომ მე ღამითაც არ მეშინია. ის კი დღითაც არ მიშორებს თვალთაგან და ისეთი მშვენი-

ერი, დიდი, ფრთახატულა დაეკარგე... ის პეპელა ისე ჩამრჩა გულში, თითქოს ჩემი ყოფილიყო, ნეტავ რას დავუჯერე, მაშინვე მივატოვე ფლატე. ნეტავ კარგად დამეძებნა, იქნებ მეპოვნა და ერთხელ მაინც დამეყნოსა“.

ქურანამ ისევ სასაცილოდ დაიჭიხვინა, კისერი მამასავით გადაიგდო, თავი გვერდზე მიაბრუნა, მკერდი წინ წასწია და გაჭვნდა.

ფაშატმა ყურები ცქვიტა და დაიფრუტუნა: ამ შუალამისას რა გაჭიხვინებსო.

„საოცარია – გაუკვირდა კვიცს – აბა რა, ვიგალობო? ბოლოს და ბოლოს, მე ცხენი ვარ თუ ჩიტი! დედაჩემს, ეტყობა, არ სიამოვნებს, რომ მე მამას ვგავარ“. – ისევ სასაცილოდ დაიჭიხვინა და გაიჯირითა.

ჭაკმა მიწას ტორი დაჭკრა. დაჭკრა უფრო ფრთხილად ვიდრე ამას დღისით აკეთებდა, მაგრამ უფრო მუქარით და გამაფრთხილებლად.

„ნეტავ რა უნდა ვქნა, ძალღვივით კუდზე ხომ არ უნდა დავჯდე და ვიყეფო?“

ამ დროს ციცინათელა გამოჩნდა.

„რა მშვენიერია! – ქლიავით თვალები გაუნათდა ქურანას და უკან გამოუდგა. ციცინათელა გაანათებს, ჩაქრება, გაანათებს, ჩაქრება. „აი, ეს რომ დავიჭირო, – ფიქრობს კვიცი – ცხვირის ნესტოში რომ შევიწინახო, ან ყურში და ხვალ ფლატეზე ხატულა პეპელას მივუყვანო, უთუოდ მომცემს ნებას დავეწიოსო. ის ისეთი დახატულია, ალბათ მთლად დამათრობელი სუნი ექნება. ციცინათელა უნდა დავიჭირო, ცხვირში შევიწინახავ და დილაძდე ცალი ნესტოთი ვისუნთქებ. სამაგიეროდ, ხვალ ხატულა ორივე ფრთას გამომლის და მე დავეწიოსავ. რაც მართალია მართალია, მე მთლად მამას ვგავარ“.

ციცინათელა მიფრინავს, ანათებს, ჩაქრება, ანათებს და მისდევს კვიცი: ციცინათელა არასოდეს არ ეყოლება ნანახი ხატულა პეპელას. ის დამე არ გამოდის და როგორ გაუკვირდება, რომ მივუყვან. ორივე ფრთას გამომის, როგორც თვალბუჭუნა ყვავილი, და მე ერთბაშად შევისუნთქავ, რაც ქვეყანაზე ყვავილია, ყველას სუნს...

ფაშატმა ჩაიფრუტუნა.

„ღამით დედა არ ჭიხვინებს, მშიშარაა. მე კი მამას ვგავარ, გულადი ვარ... ამას გარდა, არაფერს არ ვაშავებ. ციცინათელა მინდა დავიჭირო და ხვალ...“

მინდვრის ბოლოში, ხევის პირზე, ორმა დიდმა, ძალიან დიდმა ციცინათელამ გაანათა, გაანათა და აღარ ჩაქრა.

„ეს უფრო დიდი საოცრებაა. ეს მეც ძალიან მომწონს!“ – ქურანა ჩირაღდნისაკენ გაეშურა.

რის ციცინათელა! ხევის პირზე თვალუბანთე-

ბული დიდი, რუხი ნაგაზი იდგა.

...კვიცს პატრონის ნაგაზთან დიდი ნაცნობობა და მეგობრობა ჰქონდა. მართალია, ეს ძაღლი სხვა ფერისაა, მაგრამ ძაღლი ძაღლია – ერთგული და სანდო. ქურანა ახლა მიხვდა, რა მოწყენილი იყო მარტო, უმეგობროდ. მეგობრის ფასი რაა ამ ქვეყნად, მით უმეტეს, თუ ის ძაღლია.

„სად იყო ამ უკაცრიელ იალაღებზე ძაღლი?! – გაუკვირდა ქურანას. – მაგრამ ალბათ არც მას ჰყავს მეგობარი, მოეწყინა და დაიწყო ძებნა, იქნებ სადმე კვიცს გადავეყარო. ძალიან კარგი, დედა

ედევნა.

ძაღლმა ყურები დაცქვიტა და გაილურსა, თვალები კიდევ უფრო აენტო.

„ჩავიფრუტუნე, მეტი ხომ არაფერი დამიშავებია?! – გაუკვირდა ქურანას. – აბა ხომ არ უნდა დავიღრინო და კბილები გამოვაჩინო?“..

მინდვრიდან ჭკაის ფრთხილი ხვიხვინი მოისმა: მანდ რა საქმე გაიჩინეო.

კვიცმა იფიქრა: „მოდო ახლა არ დავუჯერებ და მე და ძაღლი ციციანათელას დავიჭერთ. ეს მომეხმარება, იქნებ ცხვირის ნესტოში ჩავისვა და

ნაგაზთან თამაშს მაინც ვერ დამიშლის, პირიქით, გული იმედიანადაც კი ექნება. რა ჰქნას, დედა. დედის გული სხვაა. მე ცოტათი დედასაც ხომ ვგავარ?“

ძაღლი სულ ახლოს მოვიდა და ჩაცუცქდა. „თვალები მეტისმეტად უბრაილებს. ალბათ გაუხარდა, რაკი შევხვდი, კუდსაც აქიციენებს და ნერწყვს ვლაპავს. მან ხომ არ იცოდა, რომ აქ მნახავდა? მოულოდნელი სიხარული ძნელია.“

ძაღლმა ქურანას ირგვლივ შემოუარა, ჰაერი დაეწოდა, კვიცს მიელაქუცა. მთლად ძაღლივით ვერ გამოუვიდა. მერე ხევისკენ წაიწია და შეჩერდა: აქეთ წამოდი, დედის პირზე ვითამაშოთო.

კვიცმა დაიფრუტუნა: რატომაც არაო, და და-

ხვალ დილით ფრთახატულას მივუყვანო...“

კვიცი მინდორში გაიქცა: აქეთ მომევი, ჯერ ციციანათელა დავიჭიროთო.

ძაღლი მობრუნდა, კბილები გამოაჩინა, თვალები მთლად ნაკვერცხლებივით გაუხდა და გულმოსულმა ჩაიფიქვლა.

კვიცს შეაძაგდა. ასეთი ხმა პატრონის ნაგაზისგან არ გაუგონია, მაგრამ არ შეჩერებულა.

„რა ვუყოთ, ძაღლი ხან იყფებებს, ხან...“

ამ დროს ფერდობზე ისეთი გამაყრუებელი ჭიხვინი ატყდა და ისეთი თქარათქური მოისმა, კვიცს ეგონა, გაშვებული ცხენების მთელი რემა ჩემკენ დაიდრათო.

„რა უბედური ვარ, და-

გაგრძელება მე-8 გვ.

დღთან რომ ვითამაშო, ამის ნებაც არა მაქვს. დედაჩემს არ ვუყვარვარ, ალბათ მამას რომ ვგავარ იმიტომ“.

ფაშატი გულგახეთქილი ჭიხვინებდა და მისი ტორების ბათქისაგან მიწაც ზანზარებდა.

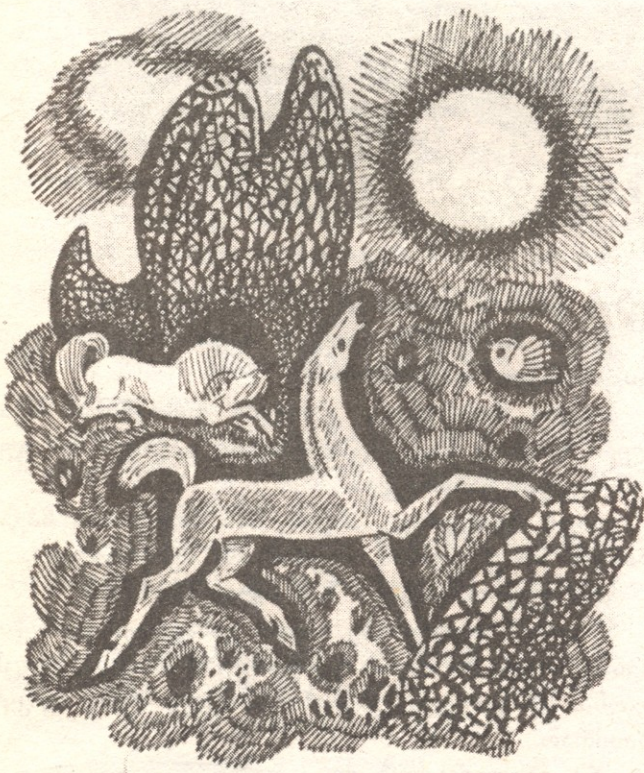
„ვაიმე! – აკანკალდა ქურანა. გაქცევა დააპირა. – ახლა დედას ხელში რომ ჩავუვარდე, ვეღარ გადავურჩები, გავიქცევი ამ ძაღლთან ერთად, ხვალ ორივე ფრთახატულას ვიპოვნით და ამ არემარეზე სულ არ გამოვჩნდები. ასე ფეხებშეკრული სიცოცხლე არ შემიძლია“.

ქურანამ სამი ნაბიჯის გადადგმაც ვერ მოასწრო, რომ თავზე ძერასავით დააფრინდა ფაშატი და კბილები კისერში სტაცა. წიწილასავით აიტაცა. დასცხო და დასცხო მიწას ტორები. ერთ წამში მოჯეგა იქაურობა. ქურანას კი კისერი თითქმის სულ მოაჭამა.

„რისთვის, თუ არა კი, რისთვის. ძაღლთან თამაშისთვის ვძულვარ დედაჩემს ასე? ჩემი ბრალი ხომ არაა, რომ მამას ვგავარ. მამაჩემიც სძულს, მთელი საცხენეთი და საძაღლეთი, პეპლები და ციცინათელები. არაფერი არ უყვარს. რა უბედური ვარ, მგონი შეჭმასაც მიპირებს“.

კვიცმა გულსაკლავად დაიჭიხვინა და თვალები ქლიავივით დაებინდა. მერე მთვარის სინათლეზე ცრემლები ციცინათელებივით აუციმციმდა.

„...გამიშვი!“ – დაიჭიხვინა ისევ გულსაკლავად კვიცმა და გაიწია, მაგრამ დედამ კბილი კიდევ უფრო ღრმად, კისრის ძვლამდე მოავლო და დატრიალდა. ფლოქვებით სულ გადათხარა ბალახი

და შვილი მთისკენ წაათრია.

„დავიღუპე! – აფრუტუნდა გულამოგლეჯილი ქურანა. – იქ, გადმოხურულ კლდესთან, მიმიყვანს და შემეჭამს. მშვიდობით, ნოხივით გაგებულო, ყვავილებით მოჩითულო, მწვანე მინდორო, დედაჩემის რძესავით მსუყე და ბარაქიანო. მშვიდობით, მაღალო კორტოხო. მშვიდობით, მთაო, სულ რომ ვცდილობდი მუხლი გამემაგრებინა, შენს კენწეროზე ამოვსულიყავ და მზე ახლოს მენახა. მშვიდობით, ხევო და ფლატეკ, ბოლოქანქალავ და ფრთახატულა პეპელავ. ნეტავ ერთხელ მაინც დამეყნოსა შენთვის, ასეთ თაიგულივით ლამაზო. შენ მე კი არა, ჩემი ძვლებიც ვერ დაგივიწყებენ. მოდით ერთხელ ამ გადმოხურული კლდის ძირას და, ვიცე შენ ყვავილების მეტი არაფერი გწამს, მაგრამ ერთხელ, შენს სიცოცხლეში ერთხელ, ჩემს ძვლებზეც ჩამოჯექი...“

კვიცმა იგრძნო, რომ თავი ლოდს მიახალა კლდის ძირში და თვალთ დაუბნელდა...

არ გაუგია რა დრომ გაიარა. როცა მოსულიერდა, ამაზრხენი ყმუილი და გავეშებული დედის საზარელი ქშენა მოესმა. ფაშატი სცემდა და სცემდა წიხლებს მიწას და ჰაერს, მთას და მთვარეს, როცა კვლავ მოისმა გაბმული ყმუილი, კვიცმა გაიფიქრა: „მე ალბათ უკვე ძვლები ვარ, ლოდებზე დაყრილი ძვლები. ძვლების ხროვა მასევეა და ჩემს უმწიფარ, თოთო ძვლებს ხრავენ და ყმუიან“.

სიცოცხლეზე გული არ დაწყვეტილა. გული დაწყდა ძვლებზე. ერთი დღე მაინც ეცლიათ, იქნებ ფრთახატულას გამოევილო, მას სისხლი და მძორი არ უყვარს, მაგრამ იქნებ ერთხელ, მის სიცოცხლეში ერთხელ, ძვლებზეც ჩამომჯდარიყო...

როგორც კი ინათა და დაოსებული, გაწბილებული მგელი ტყისკენ წაძუნძულდა, ფაშატს კიდევ დიდხანს ეჭირა კბილით შვილი და მთელი სხეულით ძაგძაგებდა. მერე ქვედა ყბა ერთბაშად ჩამოუვარდა და ჩაიკეცა.

მზე რომ ამოვიდა, ცხენისთვის შეუფერებლად მწოლიარე ფაშატს კვიცი თავზე ადგა. დედის კბილებისაგან კისერზე გადენილ სისხლს და ჭკაკის გავაზე მგლის ნაკბილარს ბუზი ეხვია.

ქურანა ადგილიდან ფეხს არ იცვლიდა. მან გუშინდლამდე იცოდა, რომ სულ მამის ალი და კვალა და ქვეყნად იყო დედა, მწვანე ბალახი, ყვავილები, თოხიტარები და პეპლები, ციცინათელები და ფრთახატულა პეპელა.

ქურანას ჰყავდა მეგობარი ნაგაზი, რომელიც სანდო და გამტანია. ყურმოკრული ჰქონდა მგელზე, მაგრამ არ იცნობდა და არც იცოდა ძაღლისა და მგლის გარჩევა.

დღეიდან კი კვიცი იცნობდა მგელს.

ოჯოშხერი

თამარ თოდუა თბილისის 128-ე საშუალო სკოლის მეთავეკლასელია. იგი წარმატებით მონაწილეობს სხვადასხვა სახის ლიტერატურულ კონფერენციებსა თუ ოლიმპიადებში, მიღებული აქვს მრავალი სიგელი და დიპლომი. შარშან თამარმა მონაწილეობა მიიღო საქართველოს საპატრიარქოს რადიო „ივერიის“ გადაცემაში ტაოკლარჯეთზე, მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტში გამართულ ინგლისური ენის ოლიმპიადაში. ამჟამად იგი 2003 წლის ქართული ლიტერატურის კონფერენციასა და ოლიმპიადაშია ჩართული.

... სპანეთი

მზე იღვენთება ოქროსფერ მდინარედ,
მთაში ნაძვები სანთლებად ანთია,
ენგური შრიალით ტალღას ქვებს დაატეხს
და წამით ღუმილით შეხვდება განთიადს.

თვალს ვეღარ მოვწყვეტ, გარინდული,
გატეხილ მთვარეს;
და ვეღარ ვიგრძნობ, რომ უჩუმრად
დამალამდება...

* მთა სვანეთში

კალაპოტს გუგუნით მოარღვევს ენგური,
მთებს ეხეთქება, რაღაცას ევედრება,
აქ რომ მოიმწყვდიეს იმიტომ ემდურის,
ამ თხოვნას ვერცერთი თხოვნა შეედრება.

ბოდბე. ნინოწმინდა.
ბოდბის ეკლესია.
ტაძარი უწმინდესი
და უძველესია.

სიო სათიბებს ჩურჩულით მოივლის,
მინდორში ველური გვირილა ირწყევა,
ყაყაჩო მზის სხივებს თავისთვის მიითვლის,-
აქ ყველა ყვაველი მზისაყენ იწყევა.

ტაძარში მყუდროებას
არაავინ არღვევს,
ქარიც ბებერ ხეებს
ჩურჩულით არხევს...

ციცაბო კლდეებშია ქალღმერთი დალი,-
მფარველი ცხოველთა, ფრინველთა, ტყეების...
ქვაზე თმას ივარცხნის გრძნეული ალი,
სულაც არ აშინებს სალი კლდეები.

-აქ ხომ წმინდა ნინო
იყო დავანილი.
აქ იკურნებიან
ნინოს წყლით დაბანილნი...

ჩანჩქერი მარგალიტად მთებზე ჰკიდია,
ირემი ფიროსმანმა დახატა თითქოს...
ისეთი თვალებით გიყურებს, გგონია,
მართლა ფიროსმანის ნახატი იყოს.

აქ ისე მშვიდია
ეს წმიდა მიდამო...
ინატრებ, დამლოცოს
მე ნინოწმინდამო.

ჰაკვეირის* თავზე გატეხილი მთვარე ბოინობს,
თეთრი ნისლეები შესევანი უცნობ ლანდებად,
ენგური მთიდან ირმებს ალბათ ისევ მოიხმობს...
მოჯადოებულს, ტყეში დალი მომელანდება,

ბოდბის ექსკურსია
-ასეთი ძვირფასი,
ჩვენ ყველა მივდივართ,
იქ, ნინოწმინდამო.

იქნობდეთ - ეს პატარა „გეორგიკა“

გურამ რამიშვილის საავტორო №8 სკოლაში ურყევად მისდევენ თავიდანვე დასახულ გეზს და ცდილობენ არ უღალატონ მისი დამაარსებლის კონცეფციას და პრინციპებს, რომელთა თანახმად, სკოლის მიზანია აღუზარდოს სამშობლოს ჭეშმარიტი პატრიოტები, ღირსეული განათლების წყალობით რომ შეძლებენ საერთო ენის გამოჩინებას, კულტურული დიალოგის გამართვას მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის მოქალაქეებთან. ასეთი ენის გამოჩინება და დიალოგის წარმოება ცეკვისა და სიმღერის მეშვეობითაც რომ შეიძლება, სკოლის ქართული ხალხური სიმღერის და ცეკვის ანსამბლმა „პატარა გეორგიკამაც“ არაერთხელ დაამტკიცა. სწორედ ეს ენა

საც. ფოლკლორული ანსამბლის ყოველ გამოსვლას, საქართველოში იქნება ეს, თუ უცხოეთში, დიდი მოწონება და წარმატება სდევს თან, ეს კი დიდი შრომის, მუდმივი შემოქმედებითი ძიების შედეგია. „პატარა გეორგიკა“ ამ სახით ორი წლის წინ გოგონათა სიმღერის ანსამბლ „მზეთამზეს“ ხელმძღვანელი ნინო კალანდაძე და ბიჭების ანსამბლ „გეორგიკას“ გაერთიანების შედეგად ჩამოყალიბდა. მოცეკვავეებს გელა და ხათუნა წოწორიები ხელმძღვანელობენ, მომღერლებს კი - დავით შანიძე და შალვა ლორთქიფანიძე. ეს ადამიანები მთელ სულსა და გულს, ცოდნას და გამოცდილებას აქსოვენ ბავშვებთან მუშაობაში, ამასთან მა-

შორის, ისე პროფესიონალ ხელოვნებათმცოდნეებს, ქორეოგრაფებსა და მუსიკოსებს შორის. ანსამბლის ყოველი გამოსვლა სრული ანშლავით მიმდინარეობს. ასე იყო ოპერის თეატრში ეროვნული კულტურის შენარჩუნებისა და პროპაგანდის ფონდის მიერ ქართული ხალხური სიმღერის ტრადიციული შესრულების მხარდასაჭერად მოწყობილ აქცია-კონცერტზე, ფრანგული სკოლების ბავშვთა საერთაშორისო თეატრალურ ფესტივალზე „ოქროს ბატკანი“, ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოში გამართულ საშობაო ღონისძიებაზე, ასეა სკოლაში სტუმრად მოსულ უცხოელთა საპატივსაცემოდ გამართულ კონცერტებზე... და ასე იქნება მუდამ და ყვე-

„პატარა გეორგიკა“ შვიდცარიანში

გამოადგათ შვიდცარიაში, სადაც რამიშვილის საავტორო სკოლის და საერთოდ საქართველოს მეგობრის, ქართული ხალხური მუსიკის მცოდნისა და დამფასებლის ბატონ თომას ჰოინერმანის მიწვევით ციურხში VII მსოფლიო მუსიკალურ ფესტივალზე „გეორგიკამ“ ცეკვითა და სიმღერით უამბო დამსწრე საზოგადოებას თავისი სამშობლოს ისტორიაზე, კულტურაზე, ადამიანებზე, ტრადიციებზე. ამ ენაზევე ეტყვიან სათქმელს ანსამბლის წევრები თურქეთში, ლუქსემბურგში („გეორგიკა“ წელს არის მიწვეული ამ ქვეყნებში) მათ მოსასმენად და სანახაოდ მისულ მრავალრიცხოვან მსმენელსა და მაყურებელს და კიდევ ბევრ სხვა-

რთო ცეკვებსა და სიმღერებს კი არ ასწავლიან მათ, არამედ ქართული კულტურის, ტრადიციების, ფოლკლორის სიყვარულსა და პატივისცემას უნერგავენ, კულტურული დიალოგის საწარმოებელ იმ ენას ასწავლიან, ზევით რომ ვახსენეთ. „პატარა გეორგიკა“ ძირძველ, ტრადიციულ სარიტუალო ცეკვებს და სიმღერებს ასრულებს, ამასთან ცეკვების უმრავლესობა საკრავების აკომპანიმენტის გარეშე, სიმღერების ფონზე სრულდება, რაც განუყოფელ ელფერს სძენს ანსამბლის შემოქმედებას. „პატარა გეორგიკა“ დიდი მოწონებით სარგებლობს როგორც ქართული ხალხური შემოქმედების მოყვარულ-დამფასებელთა

ლგან, ამის მტკიცების საფუძველს იძლევა „პატარა გეორგიკას“ ხელმძღვანელთა მაღალი პროფესიონალიზმი, მისი წევრების მოწადინება, შრომისმოყვარეობა, ნიჭიერება და ქართული ხალხური შემოქმედების უდიდესი სიყვარული, ყველა მათგანს რომ ამოძრავებს და აერთიანებს. დასასრულ აუცილებლად უნდა ითქვას იმ გულშემატკივრობაზე, ხელშეწყობასა და თანადგომაზე, რომელსაც ანსამბლის მიმართ რამიშვილის საავტორო №8 სკოლის დირექტორი ქალბატონი ნინო რამიშვილი იჩენს. ასე რომ არ ყოფილიყო, „პატარა გეორგიკა“ დიდ ორბიტაზე ვერ გავიღოდა.

თურმე ვიფიც ამბობს, ჯდეს წიგნის კითხვა „გოიმიობასო“

დღეს ხშირად გაიგონებთ: „რალა დროს წიგნებია, კომპიუტერისა და ინტერნეტის ეპოქაში!“ თურმე, ის კი არა, ზოგი თქვენი კბილა წიგნის კითხვას „გოიმიობას“ ეძახის, ხოლო ბევრი საკუთარ სიზარმაცეს თუ წიგნისადმი გაუცხოებას ასე ხსნის: „ჯავახიშვილის, ტოლსტოის, ბარნოვის, გამსახურდიას, მარკ ტვენის, ჟიულ ვერნის, ჩარლზ დიკენსის წიგნები მრავალი წლის წინ დაიწერა, მას შემდეგ ყველაფერი შეიცვალა და რა საჭიროა ვიკითხო იმის შესახებ, რაც დიდი ხნის წინ იყო, თანამედროვე წიგნები კი იმის შესახებაა, რაც ახლა ხდება და რასაც ტელევიზორში ვუყურებ, მასასადამე, არც მათი წაკითხვა მჭირდება!“

დამეთანხმებით – ეს უგუნურთა მსჯელობაა.

კინოს, ტელევიზორის, კომპიუტერის სიკეთის უარყოფაც ასეთივე უგუნურობა იქნება, მაგრამ უტყუარი ფაქტია – რომ არა წიგნებიდან შეძენილი ცოდნა (მხატვრული ლიტერატურა იქნება ეს, თუ სამეცნიერო ნაშრომები), არც ტელევიზორი შეიქმნებოდა და არც კომპიუტერი, რომ აღარაფერი ვთქვათ კაცობრიობის უამრავ სხვა მიღწევაზე სხვადასხვა დარგსა თუ სფეროში.

დავით აღმაშენებელს გაგახსენებთ. ქართველ და უცხოელ მემკვიდრეებთან თუ თანამედროვეთა აზრითა და შეფასებით, ქართველთა დიდი მეფის წარმატებულ მოღვაწეობას, გამარჯვებებს ბრძოლის ველსა თუ პოლიტიკურ საქმიანობაში ხელს უწყობდა ის გარემოება, რომ მას სახელმწიფო მოღვაწის სათანადო მომზადება და იმ დროისთვის შესაფერი განათლება ჰქონდა. ცოდნა და განათ-

ლება კი მაშინაც წიგნიდან მოდიოდა. მეფეს რომ წიგნების კითხვა ძალზე ჰყვარებია და ლაშქრობის დროსაც კი თან ატარებდა მათ, ამასვე მათიანეც მოგვითხრობს: „ივანი იყუნეს მისსა საზრდელ, ყოველთა გემოვან და სასმელ ტკბილ და საწადელი. დღე და ღამე მიმოსვლათა შინა, მიმდემთა ლაშქრობათა, მოუწყენელთა შრომათა განუსუენებელთა წიგნები ეტუირთა სიმრავლეს ჯორთა და აქლემთასა; სად არ გარდახდეს ონესა, პირველ ყოვლისა წიგნი მოაქუნდიან ხელითა, და არა დააცადის კითხვა ვიდრე არა დაშურის“. ცხადია, დავით აღმაშენებელი გასართობად, თავის შე-

ოგრაფია ძირფესვიანად აბათილებს ფართოდ გავრცელებულ აზრს იმის შესახებ, თითქოს ადამიანები, რომელთაც კითხვა უყვართ, სულ წიგნს ჩასჩერებიან და სხვას არაფერს აკეთებენ, უმოქმედოდ არიან. უფროსი პლინიუსი ოფიცერი იყო, მერე – სახელმწიფო მოხელე, ბევრსაც მოგზაურობდა. სადაც უნდა ყოფილიყო, ყველგან კითხულობდა – სადილობისას, გზაში, აბანოებშიც კი, სადაც რომაელები დიდ დროს ატარებდნენ (ძველი რომის აბანოები ყველაფერთან ერთად, ის ადგილი იყო, სადაც ხვდებოდნენ და საუბრობდნენ ნაცნობები, მსჯელობდნენ და ბჭობდნენ ამა თუ იმ მოვლენაზე, ახალ ამბებზე).

წაკითხული წიგნიდან პლინიუსი აუცილებლად იწერდა მისთვის საგულისხმო აზრებს, ამბებს. ამ საინტერესო ადამიანმა შთამომავლობას მრავალი თხზულება დაუტოვა, მათგან მთავარია „საბუნებისმეტყველო ისტორია“. როგორც თავად პლინიუსი აღნიშნავს, ამ თხზულების დასაწერად სხვა ავტორების ორი ათასი ნაშრომი წაკით-

თხა. საქცევად არ კითხულობდა – სად ექნებოდა ამის დროს ან უფლება – წიგნებში იგი ცოდნას, გამოცდილებას, სიბრძნეს ეძებდა და ეწაფებოდა, რათა მერე სამეფო მართვა-გამგეობაში თუ მტერთან ბრძოლაში გამოეყენებინა ყოველივე, რასაც თავისი ქვეყნის აღორძინებისთვის მიიხნევდა საჭიროდ.

მოდით, ახლა უძველეს ხანაში გადავინაცვლოთ. ამბობენ, ცნობილ მკითხველთა მსოფლიო ისტორია რომ დაწერილიყო, ერთ-ერთ საპატიო ადგილს მასში რომაელი პლინიუს უფროსი დაიკავებდა, რომელიც ჩვენი წელთაღრიცხვის I საუკუნეში ცხოვრობდა. მისი ბი-

დიდი იტალიელი პოეტი ფრანჩესკო პეტრარკა XIV საუკუნეში ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა. იმხანად წიგნი ზღაპრულად ძვირად ფასობდა და ამის გამო თავისი ბიბლიოთეკის გასაზრდელად თურმე პეტრარკას ხშირად საკუთარი ხელით უწევდა ხოლმე მისთვის სასურველი თუ საჭირო წიგნების გადაწერა. ასე გადაუწერია მას ვირგილიუსის, ციცერონის, სენეკას ნაწარმოებები. ამასთან დიდი პოეტი და აღორძინების ჰუმანიტური კულტურის მამამთავარი თ ა ვ ი ს ხელით

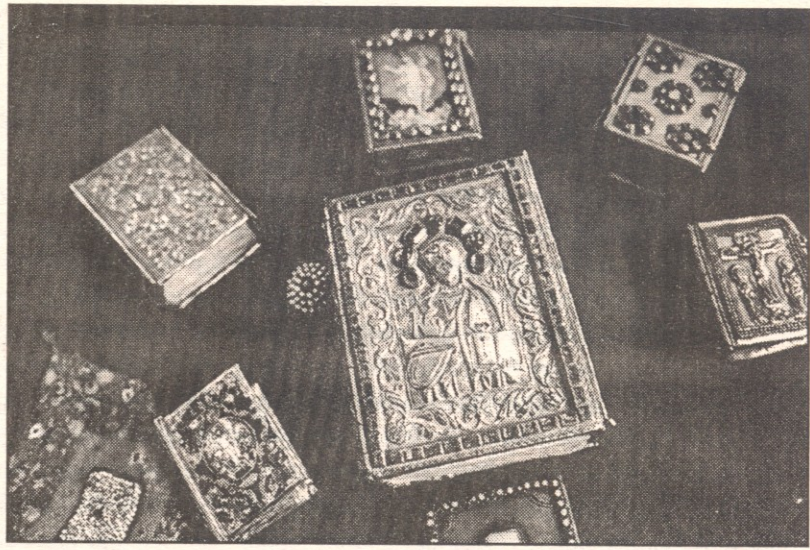
გაგრძელება მე-12 გვ.

გადაწერილ წიგნებს დიდი სიყვარულითა და რუდუნებით ამკობდა მინიატურებით, მერე კი უდიდესი სიამოვნებით კითხულობდა ამ ხელნაწერ წიგნებს. „მე წიგნების სიხარბით ვარ ავადა,

– წერდა პეტრარკა ერთ-ერთ წერილში. – წიგნები გვაკვებენ სულის სიღრმემდე, გვესაუბრებიან, რჩევას გვაძლევენ და სულიერი მეგობრობით გვიკავშირდებიან“.

პეტრარკას ერთი საუკუნით გვიან ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა მისი დიდი თანამემამულე, ფილოსო-

ფოსი, პოეტი და პოლიტიკური მოღვაწე ტომასო კამპანელა. ტომასოს ოჯახი იმდენად ღარიბი იყო, რომ ბიჭი სკოლაში ვერ მიიბარეს და იგი სკოლის ღია ფანჯარასთან იდგა ხოლმე და ისე ისმენდა გაკვეთილებს. ცოდნას მოწყურებულმა ყმაწვილმა მალე ყველა მოსწავლეს გაუსწრო. მოგვიანებით იგი საეკლესიო მოღვაწე – დომინიკანელი ბერი გახდა. მთელი ამ ხნის განმავლობაში დაუღალავად კითხულობდა და უკიდევანო ცოდნაც შეიძინა. სწორედ ამ უდიდესმა ცოდნამ დააეჭვა ინკვიზიტორები, რომლებმაც განაცხადეს, რომ ამდენი ცოდნის შეძენა ეშმაკის დახმარების გარეშე შეუძლებელი იყო. „იმისთვის, რომ ეს ცოდნა შეემქინა, უძილო ღამეების განმავლობაში მე ლამპარში იმდენი ზეთის დაწვა მომიხდა, რამდენიც თქვენ მთელი თქვენი სიცოცხლის მანძილზე ღვინო დაგიღვავათ“. კამპანელას მწვალებლობა დასწამეს და სამუდამო პატიმრობა მიუსაჯეს. 27 წელი გაატარა მან საპყრობილეში და მთელი ეს ხანი, თუ წიგნებს აძლევდნენ, კითხულობდა, თუ ქაღალდს, წერდა, ხოლო თუ არც ერთს აძლევდნენ, და არც მეორეს, წაკითხულს იხსე-

ნებდა და ფიქრობდა. სწორედ საპყრობილეში დაწერა კამპანელამ ათობით ნაშრომი ფილოსოფიის, პოლიტიკის, ასტრონომიის, მედიცინის დარგში, იქვე დაწერა

მედ წიგნის ბეჭდვის გამომგონებელი – იოჰან გუტენბერგი, რომელიც XV საუკუნეში ცხოვრობდა და მოღვაწეობდა. კასო ბოლნარძიშვილი

ოქროს სანთისი

წიგნზე უოქვამო ვიხსაც უწიგნიოდ სურს იხსავლობს რამე, ის სავცნში აგროვებს წყალს. გეიმანული ანდაზა

წიგნი ის მეგობარია, რომელიც არსდროს ვიღაცას ცეცხლს.

ენიასული სინძნე.

არწერიო წიგნი არ არის ისე ცუდი, რომ რამენაირად არ გამოგადგეს.

უმჯობესი პლონიუსი.

ადამიანები მაშინ წყვეტენ აზროვნებას, როცა ყოიხვას თავს ანებებენ.

დენი დიდრი.

წიგნის ყოიხვა გონებისთვის იგვივა, რაც გამხსნის სხელულისთვის.

ჰ. აღიხი.

ამქვეყნიური სამოიხე სპეცა სინდისში და ყარგ წიგნებშია.

ჰ. ბუახვი.

მოლო, ვიყოიხოი წიგნი, გულოში სიამის მოესი.

ფირდოიუსი.

წიგნი სულის ჭურჭელისა. იომა მანი.

ამქვეყნად არ არსებობს წიგნზე უფრო სავცარელი მეგობარია.

ალომერ სავი.

სპორტი სპორტი სპორტი

კარტინგი და ბობსლეი? რატომაც არა!

თბილისის 102-ე საშუალო სკოლის მეექვსეკლასელი ანი იაშვილი გოგონებისთვის მეტად იშვიათი სპორტის სახეობით - კარტინგით არის გატაცებული. ანი „მინი“ კლასის რბოლაში საქართველოს 2002 წლის ჩემპიონია. შარშანდელ პირველობაში მან უშუალო მეტოქე ბიჭები დაჩაგრა, სამი რბოლა მოიგო, ოთხში მეორე ადგილი დაიკავა და საბოლოო ჯამში გამარჯვებულის ტიტული მოიპოვა. კარტინგით ანის გატაცება შემთხვევითი არ არის, მისი მამა - ზურაბ იაშვილი საქართველოს ავტოფედერაციაში მუშაობს, ძმა-ლევანი ავტომობილებს, ავტოსპორტს მისდევენ მისი სხვა ნათესავ-მოგვარეებიც.

ამჟამად ანი იაშვილი საქართველოს წლევიანდელი ჩემპიონატისთვის ემზადება, რომელიც 3 მაისს დაიწყება და რვა ეტაპად ჩატარდება.

საქართველოს ახალი ჩემპიონი

ახლახან დამთავრებულ ასპარეზობაში ჭადრაკში საქართველოს ჩემპიონის ტიტული 16 წლის ქუთაისელმა ნანა ძაგნიძემ მოიპოვა. გა-

რდა იმისა, რომ ჩემპიონის საპატიო წოდება დაიმსახურა, ამ გამარჯვებით ნანამ საერთაშორისო ოსტატის ნორმატივიც შეასრულა და (Fide-ს უახლოეს სხდომაზე მას ამ წოდებას ოფიციალურად მიანიჭებენ) ევროპის ჩემპიონატის მონაწილის საგზურიც მოიპოვა.

ევროპის ჩემპიონატის საბზურები ბაინაღაშის

ახლახან დასრულებულმა საქართველოს ზამთრის პირველობამ გამოავლინა იმ სპორტსმენთა ვინაობა, რომლებიც აღმოსავლეთ ევროპის ახალგაზრდათა ჩემპიონატში მიიღებენ მონაწილეობას. 14 წლამდე ასაკის ჩოგბურთელთა ასპარეზობაში, რომელიც სომხეთის დედაქალაქში გაიმართება, ია ჯიქია, სოფიკო შაფათავა, სანდრო ლომინეიშვილი და ლაშა ქარჩაიძე გამოვლენ, უფრო მოზრდილ, 16 წლამდე ასაკის ჩოგნის ოსტატებს სერბია-ჩერნოგორიის ქალაქი ნოვისადი უმასპინძლებს და აქ თათია მიქაძე, ანი ხვედელიძე, ვიქტორ მეხი და სოზარ გოქაძე დაიცავენ საქართველოს ღირსებას.

ამბობენ, რომ სხრა ნელინაღუი ანა მსოფლიოს №1 ჩოგბანი იქნება

12 წლის ანა ტატიშვილმა პირველად ოთხი წლისამ აიღო ჩოგანი ხელში, დღეს კი ქართველი ჩოგბურთელი,

როგორც IMG სტიპენდიატი აშშ-ში, მსოფლიოში ცნობილი კრის ევერტის აკადემიაში ვარჯიშობს - უფასოდ. ამ უკანასკნელ გარემოებას იმიტომ ვუსვამთ ხაზს, რომ ევერტის აკადემიაში ერთი სეზონის, ანუ 9 თვის მანძილზე ვარჯიში 45 ათასი დოლარი ღირს.

შვიდი წლის იყო ანა, როცა მამამ იგი ნიუ-იორკში მცხოვრებ თავის დასთან ჩაიყვანა. აქ ნახეს პირველად პატარა ჩოგბურთელი მისმა მომავალმა მწვრთნელებმა ფრედ კროლმა და ალექს როდრიგესმა, რომლებმაც დიდი როლი შეასრულეს ნიჭიერი და შრომისმოყვარე გოგონას ჭეშმარიტად მებრძოლ სპორტსმენად ჩამოყალიბებაში. სადღეისოდ ანა ტატიშვილის მიღწევები ასე გამოიყურება: გამარჯვება „ფულერტონის“ იუნიორთა 58-ე ტურნირში 16 წლამდე ასაკის ჩოგბურთელთა შორის; მე-5 ადგილი ლას ვეგასში გამართულ 14 წლამდე ასაკის ჩოგბურთელთა ტურნირში „OSAI Vally tennis Tournament“; თასები ბადენ-ბადენის, კიოლნის, ჰასულტვლაანდერენის ტურნირებზე; გამარჯვება 16 წლამდე ასაკის ჩოგბურთელთა ტურნირში „Turakie Time Jr. Super Serial“; ადგილი ბოლიტიერის აკადემიაში გამართულ „ედი ჰარისის“ ტურნირის გამარჯვებულთა ექვსეულში.

ნინო იოსელიანი

თავიდან პატარა ნინოც ისე ხატავდა, როგორც მისი თანატოლების დიდი უმრავლესობა – სახლები საკვამურიდან ამოსული კვამლით, დიდი ჭყეტელა ყვავილები, ყურებამდე გაცივებული მზე, ერთ მშვენიერ დღეს კი დავით აღმაშენებლის ისტორიული პორტრეტის ყურებით ისეთი ასლი დახატა, რომ უფროსებს აფიქრებინა, მგონი, ამ ბავშვს ხატვის გამორჩეული ნიჭი აქვსო. მერე ნაცნობ-მეგობრების კარნახით მისი სხვა ნახატებიც ხატვის მასწავლებელს აჩვენეს და მისი რჩევით სამხატვრო სკოლაში მიიყვანეს.

დღეს ნინო იოსელიანი ამ სკოლის მეოთხე კლასში სწავლობს (დირექტორი ქ-ნი ნათელა მაყაშვილი) და გატაცებით ეუფლება ხატვის ხელოვნებას. უფრო ნატურმორტების ხატვა უყვარს და ამას წინათ თბილისის უნივერსიტეტში გამართულ მის გამოფენაზე წარმოდგენილ ნამუშევრებშიც უფრო ეს ჟანრი ჭარბობდა. ნინიკოს ფერწერაც ძალიან უყვარს და გრაფიკაც, ამიტომ ახლავე დელავს იმიტომ, რომ მეხუთე კლასიდან სამხატვრო სკოლაში სპეციალიზაცია იწყება და მასაც სხვა თანაკლასელების მსგავსად, სახვითი ხელოვნების ამ ორ სახეობას შორის არჩევანის გაკეთება მოუწევს, არადა, არცერთი არ ეთმობა, ოჯახს კი იმის საშუალება არა აქვს, რომ ერთის სწავლის ფულიც იხადოს და მეორისა, მით უმეტეს, რომ ნინოს ორი და ჰყავს – სალომე და ნანა და ისინიც ხომ დასაკვალიანებლები არიან. სხვათაშორის, ისინიც ხატავენ და არა-

ვინ იცის, იქნებ უმცროს იოსელიანებსაც გამოაჩნდეთ მოკლე ხანში ხატვის განსაკუთრებული ნიჭი. ჯერჯერობით კი სამივენი ძალიან კარგად მღერიან. მუსიკალური დები სიამოვნებით ასრულებენ როგორც ქართულ ხალხურ, ისე თანამედროვე პოპულარულ სიმღერებს. რა თქმა უნდა, დები მეგობრობენ, ერთად თამაშობენ, ერთად უყურებენ ტელევიზორში მულტფილმებს, კომედიებს თუ ქართულ ფილმებს, „საქმეებსაც ერთად არჩევენ“, მაგრამ ნინო უფრო დამთმობი და მორიდებულია, სალომე და ნანა უფრო თამამები და მოხერხებულები არიან, ონაკრებმა ლამის უფროსი და დანაგრონ ხოლმე.

ამ შეჭირვების ჟამს ოჯახს გლდანის VIII მიკრორაიონში არსებულ ბავშვთა კავშირიდან „რწმენა I“ (პრეზიდენტი ქ-ნი ნელი თოთიაური) მიაკითხეს და

როგორც მრავალშვილიანს და ხელმოკლეს დახმარება შესთავაზეს – ნინო და მისი დები სკო-

ლის შემდეგ ბავშვთა კავშირში არიან ხოლმე, იქ სადილობენ, გაკვეთილებსაც იქ ამზადებენ, ერთობიან. ბავშვთა კავშირის ბავშვები მზრუნველობითა და ყურადღებით არიან გარემოცულები. სხვათა შორის, სწორედ ბავშვთა კავშირმა მოაწყო ნი-

ნოს ნახატების გამოფენა უნივერსიტეტში.

ნინო იოსელიანი თბილისის 71-ე საშუალო სკოლის მეხუთე კლასის მოსწავლეა და როგორც თვითონ ამბობს, სულ ფრიადებზე არა, მაგრამ კარგად სწავლობს, საგნებიდან კი ყველაზე მეტად რელიგია უყვარს. გოგონა მორწმუნეა და წმინდა ნინოს ტაძრის მრევლის წევრია. თუმცა ნინიკოს ჯერ საბოლოოდ ვერ გადაუწყვეტია ექიმობა, კერძოდ, პედატრობა აირჩიოს თუ მხატვრობა, მაგრამ მისი ბუნებიდან გამომდინარე, ახლავე შეიძლება ითქვას, რომ პირველ შემთხვევაში იგი უადრესად გულისხმიერი, მაღალი პასუხისმგებლობის გრძნობით დაჯილდოებული ექიმი, მეორე შემთხვევაში კი მადიებელი, საკუთარი, გამორჩეული ხელწერის შემოქმედი იქნება. ქვეყანას, საზოგადოებას კი მისი სახით ორივე შემთხვევაში ღირსეული პიროვნება და პროფესიონალი ეყოლება.

შესანიშნავი თინათმშენებლობა

მე და

ტელევიზორი

საწყისშივე ვარეგულირებ ხმა-საც და გამოსახულებასაც.

ყოველი კითხვის „ა“ პასუხში დაიწვირა 3 ქულა, „ბ“ – 2; „გ“ – 1.

7-11 ქულა: შენთვის სერუიზოჩი უმთავრესად შექმნილია ერთ-ერთი საშუალებად, მისი მუშაობით იღებ ვახუუილი ინტოხმაცუას, უცნობი შენთვის საინტერესო მოუღენებს და თვიღებებს. ამისოდ სერუიზოჩის მხორღორ მაშინ მიუჭრები ხორბე, ხოცა თოქში შენთვის //საჭიხო“ კონტესული ვარაცუმა ვარის.

12-16 ქულა: შენს ცხოვრებაში სერუიზოჩის მნიშვნელოვანი არგირი უჯაჯია. იგი ვახოთბს, ჭხოზღებებს ვაჯინყებს, უხოჯვაჩი ვანმოუნსუის საშუალებას

ვამღრეს. თოქცა სხვა ინტერესებიც ვაქს და მთერ თაჯისოთარ რხოს სერუიზოჩიოან ახაყაქბ.

17-21 ქულა: სერუიზოჩი თოქმის მთიანად აკმაყოფილებს შენს მხავაროქუჩოჯან ინტერესებს. მისი მუშაობით შეკიძლია სხოქყოფილი ცხოვრებით იცხოვხო – იმოჯზაუხო, ჭრანუის //მაჭისცუმას“ მოუქმინო, ხელოვნების ნანახმოებებით დაცუბე... სერუიზოჩის მუშაობით ვანწყბობიღების მიხერით იჩიუ, ზოჯს ვაჯოციკუბით იყოქბ, სხუებს მხორღორ ჩამღრნჭუჩბე შუაქბ თუჯარს და ამით კმაყოფიღებბი.

1. როდის რთავ ხოლმე ტელევიზორს?

- ა) ნებისმიერ დროს, როცა კი მცალია.
- ბ) ძირითადად ერთსა და იმავე საათებში, როცა ვიცვი, რა გადაცემები იქნება.
- გ) ზუსტად იმ დროს, როცა ჩემთვის საინტერესო გადაცემა იწყება.

2. ტელეპროგრამებს ვიდულობ?

- ა) იშვიათად.
- ბ) ხანდახან.
- გ) ყოველთვის.

3. ხარეკლამო პაუზის დროს:

- ა) ტელევიზორს სხვა არხზე ვრთავ.
- ბ) ხმას დავუწვევ.
- გ) მოთმინებით ველი, როდის ვაგრძელებდა გადაცემა.

4. თორა რხზე ვერთდროულად ვადის შენტვის

სასურველი ვადაცემები, შენ:

- ა) ვეცდები ორივეს ვუყურო და ტელევიზორს ხან ერთ არხზე ვრთავ, ხან – მეორეზე.
- ბ) ერთ-ერთ ვადაცემას ბოლომდე ვუყურებ და შემდეგ სასწრაფოდ ვადავრთავ სხვა არხზე – იქნებ, მეორე ვადაცემის ბოლოს მაინც მივუსწრო.
- გ) რომელიმე ერთ ვადაცემას ვუყურებ და ტელევიზორს ვამოვრთავ.

5. ტელევიზორი ეს-ესაა ჩართე და „აღმოჩინე“ საინტერესო ფილმი, რომელიც ხუღმცირე, ნახევარი საათის დაწყებული მაინცაა. შეუდგები თუ არა მის ვურებას?

- ა) დიახ, ჩემთვის ამას მნიშვნელობა არა აქვს.
- ბ) ვუყურებ, თუ ფილმის მსვლელობაში „ჩართვა“ მოვახერხებ.
- გ) ამ ფილმის ნახვას იმ დროისთვის ვადავდებ, როცა მისი თავიდან ბოლომდე ვურების შესაძლებლობა მომეცემა.

6. ტელევიზორის ვურებისას:

- ა) შემიძლია მშვიდად ვაკეთო ჩემი საქმე.
- ბ) ვერანს არ მოვშორდები, თუ რალაც აუცილებელი საქმე არ გამომიჩნდა.
- გ) ვადაცემას ყოველთვის ვურადლებით ვუყურებ თავიდან ბოლომდე.

7. ვამართული ტელევიზორის ვურებისას:

- ა) ხშირად ვცვლი ფერს, ხმას, გამოსახულებას.
- ბ) თუ ტელევიზორმა მოულოდნელად არ „აურია“, ახლოსაც არ ვავკარები.
- გ) თავიდანვე, ვადაცემის და-

ოფთმსერი

თაყუნა გელაშვილი
აგასთუპანის საშუალო სკოლა, V კლასი.

მიხეილ ტაველიშვილი

თბილისის უცხო ენების გაძლიერებული სწავლების დამოუკიდებელი საშუალო სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლეა. თუ მისი ნაწერებით ვიმსჯელებთ, მიხეილ გონიერი, მგრძობიარე და დაკვირვებული ბიჭი უნდა იყოს და კიდევ ერთი რამ გამოსჭვავის თვალნათლივ ამ თხზულებებიდან – მიხეილ ტაველიშვილის სახით საქართველოს ერთგული ვაჟკაცი ეზრდება, რომელიც მისი კეთილდღეობისთვის თავს არ დაზოგავს.

მიქინაშვილი ხმალი

ერთხელ ერთ ოჯახში, კედელზე, ხალიჩაზე დაკიდებული დიდი ხმალი ენახე. გულში იმ წუთში ამოტივტივდა: „დაჟანგებულხარ გორდაო, დაგობებია ქარქაში“. ხმალს დიდხანს ვუყურებდი, ალბათ, ოთახში შემოსულმა მოხუცმა მასპინძელმა შეამჩნია ჩემი ცნობისმოყვარეობა და შემეკითხა: რას უყურებო? მე ხმალზე მივუთითე. მან კი მითხრა: შვილო, რომ იცოდე, ამ ხმალს ქარქაშში ერთი დამეც არ გაუთენებია, სულ ბრძოლაში იყო, სულ ომობდაო. მოხუცმა ძალიან საინტერესო რამეები მიაშბო, ისე გატაცებით მივევბოდა ბრძოლების შესახებ, რომ მეც თავი ბრძოლის ველზე წარმოვიდგინე: აი, გაიჭრა ცხენოსანი ქართველი, მას უცებ ოთხი სპარსელი შემოერთყა გარს. ქართველმა ხმალი ქარქაშიდან ამოიღო და ხმალმაც დაიწყო ტრიალი. თვალწინ ხმლის ნაპერწკლები, დახოცილი სპარსელები და გამარჯვებული ქართველები დავინახე.

თითქოს ვგრძობდი და მესმოდა იმ დაჭრილი თუ დახოცილი ქართველების კვნესა და მივხვდი, თურმე რა ძნელი ყოფილა სამშობლოს პატარა მიწის ნაგლეჯის დაცვაც კი, რამდენს შეუწირავს თავი. მივხვდი და უფრო შემოვიყვარე ჩემი სამშობლოს მთა-ბარი.

საოცარია, რომ ძველისძველმა, თითქმის დაჟანგებულმა ხმალმა თვალწინ გამიცოცხლა ის ბრძოლები, რომლებშიც იგი სამშობლოს იცავდა.

შინ გაყვამს პასუხს?

ზღაპრები ძალიან მიყვარს, რადგან დასასრული ყოველთვის კეთილი აქვს. გველემასს ამარცხებს მამაცი რაინდი, ბოროტი ჯადოქარი კედება, კეთილი ფერია კი სიცოცხლეს განაგრძობს. ჩემ გვერდით ყოველთვის ვეძებ მებრძოლ რაინდს, რომელსაც ბათურის ხმალი ექნება, ყოველ ხეში ნატურის ხეს ვხედავ, კონიას დედოფლად წარმოვიდგენ ხოლმე. ვეძებ მათ, მაგრამ ვერ ვპოულობ. სამაგიეროდ, ჩემი ნაცნობი რაინდებისა და გმირების ნაცვლად ვაწყვები ხოლმე გაუხეშებული, დიმილდაკარგული ბავშვების თვალებს, გაყინულ ხელებს. მათი თვალები სხვა რამეს ეძებს. მათი ფიქრი შორს არის. მათ ალბათ, გადიმება არც კი შეუძლიათ. კი, მაგრამ რატომ? რა დააშავეს? ისინი ხომ ჯერ კიდევ პატარები არიან? რატომ არის მათი თვალები უსიცოცხლო და გაბოროტებული?

ვის შევეკითხო? მაინც ვინ გამცემს პასუხს?

სანდრო საჩიშვილი
აგასთუპანის საშუალო სკოლა, IV კლასი.

სკოლინდელ დღეზე ზრუნვით

საქებარი სიტყვები მარინა მასწავლებლის მისამართით არც კოლეგებს დაეღვავათ და არც მის აღსაზრდელებს. ეს გულთბილი, აღერსიანი, საქმის ერთგული და პატივსაცემი ადამიანი ყველას უყვარს.

მარინა მეტრეველი 1985 წლიდან იღწვის ქ. თბილისის 142-ე საშუალო სკოლაში და მთელი ეს ხანი უდიდესი სიყვარულით ემსახურება პატარების აღზრდა-განათლების საქმეს. საშუალო სკოლა ონის რაიონის ს. გომში დაამთავრა, სკოლის შემდეგ პედაგოგიურ ინსტიტუტში ჩაირიცხა. სიხარულით მიუწევდა ახალგაზრდა მასწავლებელს გული სკოლისაკენ, განაწილებით მშობლიურ სოფელში დაიწყო პედაგოგობა. მალე ქალიშვილი ბედმა თბილისში გადმოასახლა, მეუღლესთან ერთად მან ტკბილი ქართული ოჯახი შექმნა. მარინა მასწავლებელი ქ. თბილისის 142-ე საშუალო სკოლაში მოხვდა დაწყებითი კლასების პედაგოგად. ვინ მოთვლის რამდენი სიკეთე გაუკეთებია ამ ხნის განმავლობაში, რამდენ ბავშვში აღუძრავს სწავლის სურვილი, რამდენი მოსწავლის გულში ჩარჩენილა უკრობ შექურად მისი სიკეთით

მოელვარე თვალები.

სამი წლის წინ კი მარინა მასწავლებელი დღეებინდელ მესამეკლასელებს შეუძღვება ცოდნის ტაძარში. პირველი მასწავლებლის სახელთან ერთად აწერიალდა მათთვის სკოლის ზარი. მისი ყოველი გაკვეთილი იმდენად საინტერესოა, რომ პატარებს ერთმანეთში გადალაპარაკების სურვილიც კი არ უჩნდებათ. გულისყურით უსმენენ, გაფაციცებით ადევნებენ თვალ-ყურს მასწავლებლის ყოველ სიტყვას, ყოველ მოძრაობას. ცდილობენ არ აწყენინონ მათთვის ყველაზე ლამაზ, ყველაზე სათნო, ყველაზე კეთილ ადამიანს ამქვეყნად. მარინე მასწავლებლის სახე მათთვის დედის სახესთან არის გაიგივებული.

კლასში ბევრი ხუთოსანია: ნანა ფიფია, სოფო ელბაქიძე, აკაკი თხილაიშვილი, მარიკა ილურიძე, ტიტე კურტანიძე, თამუნა ბუბუტიშვილი, რევაზ პაპიაშვილი.

მარინა მასწავლებლის ბევრი აღსაზრდელი წარმატებულ სწავლასთან ერთად სხვადასხვა შემოქმედებით წრესა თუ სტუდიაშიც მეცადინეობს. თამუნა ბუბუტიშვილი ცეკვით არის გატაცებული, რეზო პაპიაშვილი იური ტორაძის ქორეოგრაფიულ ანსამბლ „კოლხეთში“ ეუფლება ქართულ ცეკვებს, გიორგი ლეკვეიშვილი ანსამბლ „ერისიონში“ ცეკვავს, მიხეილ რაზმაძე – „თეთრონში“, მაია სუხიშვილი – „კოლხე-

თში“, ქორეოგრაფიით არიან გატაცებული აგრეთვე გიორგი ბერიანიძე, მარიამ სოლომყო, თამარ შვილი, ნათია ჩუთლაშვილი. მარინა მასწავლებლის მოსწავლეებს შორის მომღერლებიც არიან – ლაშა აღნიაშვილი, ბექა დგებუაძე (ბექა ლია კობახიძის ანსამბლში მღერის). კლასში მხატვრული კითხვის ოსტატებიც ჰყავთ – ნანა ფიფია და გვანცა ლემონჯავა. ბევრი გოგონა ხელსაქმით არის გატაცებული, მათგან განსაკუთრებით გამოირჩევა მანანა კიპაროიძე, რომელსაც ჭრა-კერვა იტაცებს. გრიგოლ ვაჩეიშვილის, არჩილ თურქაძის, ირაკლი ჩხაიძის, ნაზი მეღაძის სახით მესამე კლასში ნორჩი მხატვრებიც ჰყავთ, სოფო გრიგალაშვილი კი ძერწვით არის დაინტერესებული.

მესამეკლასელთა შორის ნორჩი სპორტსმენებიც არიან: ფეხბურთელი დიმიტრი ჩაბრაძე, კარატისტები ლევან კახიშვილი, ტიტე კურტანიძე, მოცურავეები ლაშა ბერიძე, თორნიკე ნოზაძე, ლაშა გაფრინდაშვილი, დათო ბათილაშვილი.

კლასში ხშირად ტარდება სხვადასხვა საინტერესო ღონისძიება, დისკუსიები თემებზე „როგორ მესახება მომავალი“, „საქართველო ჩემი სამშობლო“, „ნატურისთვის რომ მქონდეს“... ბავშვები მსჯელობენ, განიცდიან, არკვევენ, თხზავენ. მარინა მასწავლებლის დაუღალავი შრომის შედეგია ის, რომ ბავშვები დამოუკიდებლად აზროვნებენ, ძალიან აქტიურები არიან და ბევრ რამეში ერკვევიან. მისი სახით მოსწავლეებს, მეგობარი და დედა უღვას მხარში და მომავლისთვის ამზადებს.

მარინა მირცხულავა

მესამეკლასელმა ნანა ფიფიამ ლექსი უძღვნა სავარაუდო მასწავლებელს, მარინა მეტრეველს. ნანა ერთ-ერთი საუკეთესო მოსწავლეა, გავიით, შრომისმოყვარე და ყურადღებიან გოგონას კალიან უყვარს სიმღერა, ცეკვა, ფიზიკური კითხვა, მამრამ განსაკუთრებით ლექსები იტაცებს. ნანა თვითონაც ცდილობს ლექსებით გამოხატოს ის, რაზეც ფიქრობს, რაც აწუხებს და რაც უყვარს. ამაჟამად მან გადაწყვიტა შურნალ „ნაადრული“ უზრცელნიდან ლექსით მიულოცოს თავის პირველ მასწავლებელს, გაჯაფხულის შამოსკლ.

პირველი მასწავლებლის

მოგილოცავთ მარტის დღიას, იას დავკრეფთ თქვენთვის, ყველაფრისთვის, რაც გვასწავლეთ, მხოლოდ მაღლი გვეთქმის.

თქვენ გვასწავლეთ „აი, ია“, მოგვიძღვინით წლები, გულის კარი გაგიღიათ, გაგვინათოთ გზები.

ავდარში რომ გვეფარებით, ჩვენზე ფიქრობთ მარად, გვიყვარხართ და გვეყვარები მშობელ დედის დარად.

მსოფლიო კიდით კიდევდა

გერმანია

ჯაბუდი საპირფარეო სპორტის პილანები

გერმანიის ქალაქ მინდენში სახე-
მოღ გაიხსნა ქართული საკვირაო
სკოლა. ამიერიდან საქართველოდან
სხვადასხვა მიზეზით გერმანიაში ემი-
გრაციით ჩასულ ქართველთა შვილებს
(რომელთაგან ბევრი გერმანიაშია და-
ბადებული) ექნებათ კერა, სადაც ისინი
ქართულ ენას ისწავლიან, მშობლიურ
კულტურასა და ისტორიას ეზიარე-
ბიან. ამ ჭეშმარიტად მამულიშვილური
საქმის შესრულებას პირველ რიგში სწო-
რედ იმის შიში ამოძრავებდა, რომ
სამშობლოს მოწყვეტილი ბავშვების
დიდ ნაწილს ქართულის უცოდინა-
რობა და მშობლიურ ფესვებს მო-
წყვეტა ემუქრება. მინდენის ქართულ
საკვირაო სკოლაში, რომელსაც ბა-
ტონი შალვა წიკლაური ჩაუდგა სა-
თავეში, ყველაზე უმცროსი მოსწა-
ვლე ოთხი წლისაა, ყველაზე უფროსი
კი ჩვიდმეტის.

ავსტრია

რისი უფინიანო ავსტრიაზე გავიხსენებ?

ქვეყანაში ჩატარებული სოცი-
ალური გამოკვლევების შედეგებით და-
დგინდა, რომ ავსტრიის პატარა მო-
ქალაქეთა 60 პროცენტს ძალიან აში-
ნებს ომი ერაყში, 13-15 წლის ასა-
კის ბავშვების 45 პროცენტს კი ში-
დსით დაავადების შიში აწუხებს. ფსი-
ქოლოგების აზრით, ამის მიზეზი ის
არის, რომ ბავშვები მეტისმეტად ემო-
ციურად რეაგირებენ იმაზე, რაც მათ
ირგველივ ხდება. გლობალური სა-
ფრთხის გარდა, პატარა ავსტრიელებს
ისეთი „კერძო“ ამბიციებიც აწუხებთ,
როგორცაა, ზედმეტად გასუქება, სკო-
ლაში სიარულის აუცილებლობა. ყო-

ველ მეორე მოსწავლეს ცუდი ნიშნე-
ბის მიღება და მათ ჩამორჩენილო-
ბაზე მშობლების რეაქცია აშინებს.
13-15 წლის ავსტრიელთა მხოლოდ
13 პროცენტი დადის სიამოვნებით
სკოლაში, ხოლო დაწყებითი კლასის
მოსწავლეთა შორის ეს მაჩვენებელი
50 პროცენტს შეადგენს.

საბერძნეთი

მიმდინარე საერთაშორისო სპორტის უბრალები

თუ სხვა ქვეყნებში მშობლები ცდი-
ლობენ ცენტრალურ სკოლებში მი-
აბარონ შვილები, ბევრი ბერძენი ხა-
რისხიანი ცოდნის მისაღებად ათენის
გარეუბანში განლაგებულ სკოლებს
ამჯობინებს. საქმე ის არის, რომ
ბოლო ხანებში საბერძნეთის დედაქა-
ლას ცენტრალურ რაიონებში ძა-
ლზე ბევრმა იმიგრანტმა დაიდო ბინა,
რომელთა შვილები ზოგ სკოლაში მო-
სწავლეთა კონტინენტის 90 პროცე-
ნტს შეადგენენ. ამ ბავშვების დიდმა
ნაწილმა ცუდად იცის ბერძნული, გა-
რდა ამისა, ბევრი მათგანი მუშაობს
კიდევ და ცხადია, სწავლაში ჩამო-
რჩება. ყველა ეს გარემოება კი მთლი-
ანობაში ამუხრუჭებს სასწავლო პრო-
ცესებს, რის გამოც უფრო ადგილო-
ბრივი, მკვიდრი ბერძენები ზარალდე-
ბიან. საბერძნეთის განათლების სა-
მინისტროს მონაცემებით, უფასო სა-
ხელმწიფო სკოლებში იმიგრანტთა
შვილების რაოდენობა სადღეისოდ
120 ათასს შეადგენს, მათგან ნახევარ-
ზე მეტი ალბანელები არიან.

მონღოლეთი

იკის ტაჯიკი, ზაფხულის პილანები

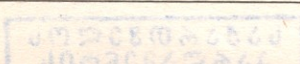
ალექსანდრ პუშკინის ხსოვნის
დღეს მიეძღვნა კონკურსი, რომელიც

მონღოლეთის ტელევიზიამ ნორჩი მა-
ყურებლებისთვის გამოაცხადა. კონკუ-
რსის მონაწილეებს უნდა წარმოედგი-
ნათ დიდი რუსი პოეტის ზღაპრის
„ოქროს თევზისა და მებადურის“ სა-
კუთარი ვარიანტი. კონკურსში გამა-
რჯეველად ცნეს მოსწავლე ბიჭი,
რომელმაც ოქროს თევზის კითხვაზე
„რა გასურს?“ უპასუხა: „მსურს პე-
რსონალური კომპიუტერი, ჯიპი და
კოსმიური ხომალდი“.

მექსიკა

„მთავარი“ მასწავლებლები დაიან

მექსიკაში ბევრი მშობელი იძუ-
ლებულია თვალი ადევნოს იმას, რომ
მასწავლებლებმა გაკვეთილები არ გა-
აცდინონ. დიახ, სწორედ ასეა – მე-
ქსიკელ დედებსა და მამებს სერიოზუ-
ლად აღეულებს მასწავლებლების მიერ
მეცადინეობების არასაპატიო მიზეზით
გაცდენის პრობლემა. განსაკუთრებით
როული სიტუაციაა ამ მხრივ შო-
რეულ სოფლებში, სადაც დაწყებით
კლასებში თითო-ორი მასწავლე-
ბელი ჰყავთ. ახლახან გამართულ მა-
სწავლებლებისა და მშობლების პი-
რველ საერთო ეროვნულ შეხვედრაზე
სწორედ ეს საკითხი იყო მთავარი,
მაგრამ გამოსავალი ვერც ამ შეხვე-
დრაზე გამოინახა. თუ სოფლის სკო-
ლების მასწავლებლებს მკაცრად მო-
სთხოვენ დისციპლინის დაცვას, მა-
შინ ისინი საერთოდ მიატოვებენ სკო-
ლას, რადგანაც სასოფლო-სამეურნეო
სამუშაოები ბევრად უფრო შემოსა-
ვლიანია, ვიდრე მასწავლებლობა. შე-
ხვედრის მონაწილეთა აზრით, საქმეს
მხოლოდ მასწავლებლებისთვის ხე-
ლფასის მომატება თუ უშველის.

რითმას ვაბალახუბ
მყინვარზე

ვისთვის საუზმედ „სალხინო“,
და ვახშმად შავი ღვინოა,
ვისთვის ფიქრებთან ჭიდილი
საამბოდ სამარცხვინოა...

სიმდიდრე?... თვალში არა-
ფრობს,

ციდაა, ერთი ჩია რამ,
ლექსს დავენაცვლე ძარღვიანს,
წყაროდ რომ ჩაიჩხრიალა.

მარგალიტივით ბზინვარებს,
ვარსკვლავეთია – ბრჭყვიალა,
რითმას ვაბალახებ მყინვარზე,
სხვა არა გამაჩნია რა.

**ფრთხვს ისხამს ვაჟას
არწივი**

ფლოქს სცემს ჭიხვინით ქუ-
რანი,

უთამამდება იალალს,
ორბებმა ზეცა დასერეს,
არაგემა დაიღრიალა.
ფრთებს ისხამს ვაჟას არწივი,
ნისლი ვერ თანგავს თრიალეთს,
ზღვა შეიმოსა ატლასით,
თეთრ აფრებს ააფრიალებს.

ამონათებს ცისკარი,
პირიმზის ამორძალითა...
მწუხრჩამომდგარი ღრუბელი
ნეტავი, საით წავიდა?..

**თამარ
ბურნაძე-წიწიკაშვილი**

შენა ხარ ჩემი სამოთხე

რითმებს თქმა-მოთქმად მოები,
სისხლით წვეთ-წვეთად ნა-
ხნარო,

კრწანისის ყაყაჩოებით
ფიქრებში ჩამონადვარო.

ღმერთს შევთხოვ ნუკრის თვა-
ლებით,

ბედი ქართლისა კრულია,
წარსულთან შენაალები,
ტკივილით დაქარწყლულია.

გულს ვერ ვიმშვიდებ-ამ
ოხერს,

მტერს მოყვრად გადანაყარო,
შენა ხარ ჩემი სამოთხე,
საოცრებათა სამყარო!

**ვერ დაგაჩოქებს მტერი
ვერანი**

ბარი წამართვეს, ზღვა და მყი-
ნვარიც,

მე შენს სიყვარულს წამგერის
ვერავინ!

სევდის სასმისით მცლის ია-
ნვარი,

ყალღზე შემდგარა ფიქრის მე-
რანი.

გზად ბილიე-ბილიე სამსჯავროს
ავღევნებივარ, როგორც მღე-
ვარი.

ჟამდაშანთული გული რას ჯა-
ვრობს,

შენთვის მლოცველი, ღამის
მთევარი?..

ვერ გაგილხინო ზეცა საავდრო,
დე, დამიდუნდეს ხელის მტე-
ვანი!

მსხვერპლად იმიტომ მოველ
თავად, რომ

შემომეწირა შენთვის ლევანი.

ფრესკად მოვხატე მღვდელი თე-
ვლორე,

სისხლში ცურავდა ლურჯი მე-
ლანი,

სულით მზეს ისე გადავეტოლე,
ვერ დამაჩოქებს მტერი ვე-
რანი!!!

ვფიცავ ალავერდს, შუამთას,
გრემს, ზარზმას, ოშკს და ჯვარსა,
კაცი ლაჩარი ბრძოლაში
ცოცხლად ვერ ჯობნის მკვდარსა!

გვიან იქნება

ნუ გახდი ფარსადანს დავითის
ტოლს!

შეხედე, შეხედე, სისხლისფრად
თოვს...

უსიყვარულოდ ვერ გავალთ ფონს,
ო, გვიან იქნება, როს მოვალთ
გონს!

ლურჯი ტაძარი

ეხ, ღმერთმა უწყის, მემატთანე
რაც იყო ოდეს, ახლა რაც არის...
ერს სიყვარული გაამთლიანებს,
კმარა! ვაყაროთ ერთურთს
ნაცარი?

მტრისგან რისხეულს, – ნაგებს
მახეთი,

მოყვრად შემოვხვდით, ხმა არ
დაეძარიო...

გაკჭვრეტს ერთგულების
გადმოსახედით
რწმენით ნაგები ლურჯი ტაძარი.

გაღიღბორები

გოდებს ღიახვი, ტმკვარი,
კავთურა,

შენი ველ-მინდორ, ზვრები,
გორები...

მთაში სიჩუმემ დაისადგურა,
მე შენს ტკივილებს ვეამბორები!

ვერნებ დაგნავსა თვალმა ავისამ,
ღმერთმა გაკმაროს სისხლის
ტბორები!

თუ დაგჭირდები, აბჯარს ავისხამ,
გობასიანებ, გედიდგორები.

ქანაღი, რაიარას

ასრულ გვარაზი პინაროზას

ჩინეთის ჩრდილო-აღმოსავლეთის პორტ დალიანის მახლობლად მდებარე პატარა კუნძულს შედო ქვეია, რაც ჩინურად „გველებსას“ ნიშნავს. შედოს ბინადრები, თავადაც მიხვდებით, გველები არიან, თანაც შხამიანები. ღმერთმა იცის, როდის აირჩიეს ამ ქვეწარმავლებმა საცხოვრებლად ეს სულ ორი კვადრატული კილომეტრის ფართობის კუნძული. როგორც მეცნიერები ირწმუნებიან, თავად კუნძული მილიონი წლისაა და მატერიკს ჯერ კიდევ „მსოფლიო სახურავის“ – პიმალაის მთების ფორმირების პერიოდში გამოეყო.

მწვანე ბორცვები, ღრმა ხეობები და კლდეები – ამაზე კომფორტულ პირობებს გველებისთვის ვერც წარმოიდგენ და ისინიც აქაურობის ნამდვილი ბატონ-პატრონებივით იქცევიან.

ეს ახლა, თორემ არც თუ დიდ ხნის წინ მათი ცხოვრება ასე უზრუნველი როდი იყო. ძალზე ხშირად გვალვის პერიოდში კუნძულის ბინადრებს მტკნარი წყლის პრობლემები უჩნდებოდათ. პერიოდულად რომელიმე დაუდევარი მეთევზის მიერ დაგდებული სიგარეტის ნამწვის მიხეზით აქაურ ტყეებს ხანძარი უჩნდებოდა. კუნძულზე გვე-

ლების შხამზე მონადირენიც დათარეშობდნენ (გველის შხამი ფართოდ გამოიყენება ჩინურ მედიცინაში), ბრაკონიერებიც ხშირად ურღვევდნენ გველებს სიმშვიდეს (გველის ნაზი ხორცი დელიკატესად ითვლება, მისი ლამაზი კანი კი ხელჩანთების, საფულეების და სხვა ნივთების დასამზადებლად გამოიყენება).

ამჟამად შედო ნაკრძალია, მის ბინადრებს სახელმწიფო იცავს, ისინი საყოველთაო ზრუნვით არიან გარემოცულები. სწორედ ამ ზრუნვით ხსნიან სპეციალისტები იმ დემოგრაფიულ აფეთქებას, რომელიც ბოლო 10 წელიწადში შეიმჩნევა შედოზე, აქაურ ბინადართა რიცხვი ამ ხნის განმავლობაში ორჯერ გაიზარდა და დღეისთვის 20 ათასს აღწევს. კუნძულის ენით აუწერელ სილამაზეზე ლეგენდები დადის, მაგრამ იშვიათად თუ ვინმე გაბედავს ამ ზღაპრულად ლამაზი კუთხის მონახულებას. საფრთხის მიუხედავად, შედო ერთ-ერთი პოპულარული საექსკურსიო მარშრუტთაგანია, თუმცა გველების სამეფოს სიმშვიდის დარღვევის თავიდან ასაცილებლად, სტუმრების რაოდენობა დღეში ასამდეა შეზღუდული.

შედოზე უამრავი სხვადასხვა სახის გველი ბინადრობს, მათ შორის უიშვიათესი ეგზემპლარებიცაა. ბევრი მათგანის სიგრძე ერთ მეტრს აღემატება. ზოგი სახეობა სეზონის მიხედვით იცვლის შეფერილობას, ამას კი ისინი იმისთვის აკეთებენ, რათა გარემოს შეერწყან და მსხვერპლი მოატყუონ.

ყოველ შემოდგომაზე კუნძულზე ასე ვთქვათ, „მუცლის ზეიმი“ იმართება, თუ, რა თქმა უნდა, გველებს გააჩნიათ მუცელი, როგორც ასეთი. ზამთრობით კი ქვეწარმავლები ძილქუშს ეძლევიან და მაშინ მიბნედილი და დაუცველი, დასუსტებული გველები თვითონ ხდებიან დაუძინებელი მტრების-მორღნელების მსხვერპლნი. ამ პერიოდში ნაკრძალის თანამშრომლებს სათაგურის მსგავსი მახეების დაგებაც კი უხდებათ. გაზაფხულზე ზამთრის შიმშილისგან

გაათრებული ქვეწარმავლები გაორმავებული ენერგიით ცდილობენ ძალების აღდგენას, ამასთან მხოლოდ შებინდებულზე და ღამ-ღამობით ნადირობენ. ერთი შეხედვით მათი მოძრაობები ზანტი ჩანს, მაგრამ როგორც კი მსხვერპლი მათთვის მისაწვდომ არეში მოექცევა, გველები ელვისებურ შეტევას ახორციელებენ. ზაფხულობით კი, როცა ფრინველები მიფრინავენ, საბრალო ასპიდებს სხვა არაფერი რჩებათ გარდა იმისა, რომ პაპანაქება სიცხეს გრძელ ნაპრალებსა და გამოქვაბულებში შეაფარონ თავი და მხოლოდ იოცნებონ გემრიელ ნადავლზე.

სადღეისოდ შედოს ბინადრებს ყველაზე დიდ გვალვაშიც კი წყლის პრობლემა აღარ აწუხებთ. ნაკრძალში რამდენიმე ხელოვნური წყალსატევაა, ხოლო სხვა მოულოდნელად წარმოქმნილი პრობლემების მოსაგვარებლად ნაკრძალის თანამშრომლები ხშირ-ხშირად აკითხავენ კუნძულს. თუმცა უნდა ითქვას, რომ ქვეწარმავლები ზოგჯერ მათაც მტრულად ხვდებიან. აღამიანთა დანახვაზე გველები თეფშისებურად იგრავენებიან, იბერებიან და ავად სისინებენ, მზად არიან ნებისმიერ წუთს ეკვეთონ სტუმარს.

მაგრამ სერპენტოლოგებს ამგვარი მასპინძლობა არ აშინებს, მათ კარგად იციან ქვეწარმავლების ხასიათი და ნირი. თუმცა კარგად ცოდნა, სრულად ცოდნას არ ნიშნავს, ამიტომაც არის, რომ შედოს კუნძულის ნაკრძალის შესწავლით ავსტრალიელი მეცნიერებიც დაინტერესდნენ, რომლებიც ჩინელ კოლეგებთან ერთად ცდილობენ „ქვეწარმავალთა სამოთხის“ საიდუმლოთა ამოხსნას.

რატომ ვამბობთ ასე?

ფონს გასვლა – სამშვიდობოს გასვლა, გასაჭირისთვის თავის დაღწევა. ფონი ის ადგილია, რომელიც ადამიანს შველოდა ერთი ნაპირიდან მეორეზე მშვიდობით გასულიყო. მერე და მერე ეს სიტყვა საერთოდ, გაჭირვებისთვის თავის დასაღწევად, შველისა და ხსნის ცნებად გადაიქცა.

ფოსტის ცხენით სირბილი – დაუსვენებელივ სიარული. ძველად სოფელში გლეხებს ავალდებულებდნენ სოფლის კანცელარიაში ცხენი რიგ-რიგობით მიეყვანათ ხოლმე სხვადასხვა მოხელის საჭიროებისთვის. ასეთ ცხენს ყველა სურვილისამებრ იყენებდა და საწყალს უცხენს დღე და ღამე მოსვენება არ ჰქონდა. აქედან, როცა კაცი იძულებულია შეუსვენებელივ იაროს, იტყვიან, ფოსტის ცხენით დადისო.

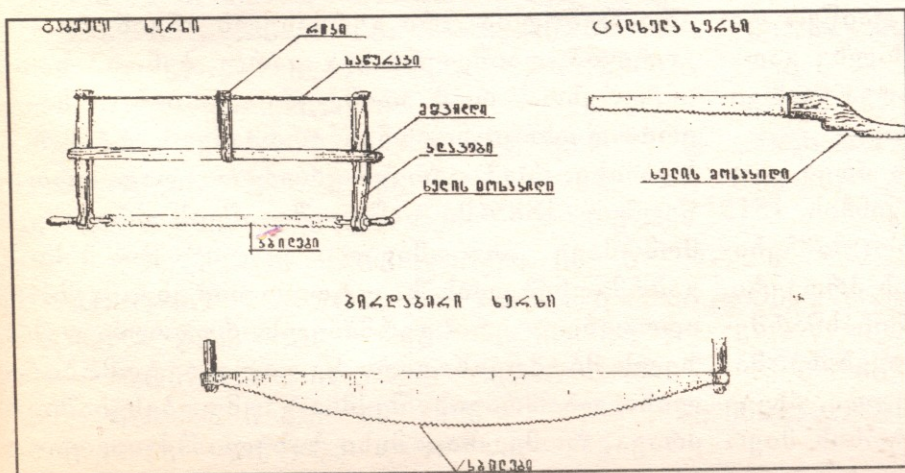
ფრანგული – ძალიან მჭრელი, ფხიანი. ასე ეძახდნენ საუკეთესო ფოლადის ცალპირა მჭრელ ხმლებს ფშავ-ხევსურეთში. როგორც ჩანს, ეს ხმლები ქართველებმა ფრანგებისა და სხვა ქრისტიან ევროპელთაგან შეიძინეს პალესტინაში ჯვაროსნული ომის დროს. საქართველოში ძალიან ფასობდა საუკეთესო ფოლადისგან დამზადებული ხმლები, რომლებსაც ხალხმა ფრანგულები ანუ ფრანგების (ევროპელების) გაკეთებული შეარქვა.

ქუდზე კაცის გამოსვლა – ყველა მამაკაცის გამოსვლა საბრძოლველად. იგულისხმება, რომ ქუდს ატარებს მამაკაცი, ვისაც ხელში თოფის დაჭერა და ბრძოლა შეუძლია.

ყუაზე მიევენება – საქმის საბოლოოდ გაფუჭება. ყუა ხმლის, სხვა რკინის იარაღის ზურგია. შეიძლება ბევრი ხმარებით, თუნდაც ხშირი გაღვსვით პირი ისე დაილიოს, გაცკვეს, რომ ჩლუნგი, გამოუსადეგარი ყუადა დარჩეს.

წყლიდან ლოქოს გამოთრევა – საქმეში გამარჯვება, წარმატება. ლოქო დიდი თევზია და მისი დაჭერა წყალში მებაღურებისთვის დიდ წარმატებად ითვლება.

რა და რა ჰქვია რას და რას

სიტყვის კონა

ნამზღვევი – ჩამწვრეული, ჩამოწოლილი.

ნანდაური – სასურველი, საყვარელი ადამიანი.

ნამბრევი – თიბვის დროს ზოლად დაწვენილი ნათიბი.

ნატიუსხალი – მატყლის, ბამბის და მისთანების ნამწვის სუნი. ტრუსის სუნი.

ნახორხალი – საჭმლის (პურის, მჭადის...) ნამტვრევები.

ნებიერი – ზედმეტი მზრუნველობით გაღალატებული, უზრუნველი.

ნირი – წესი, რიგი, გეზი; ზნე, ხასიათი.

გული – დაშაქრული ნუშის გული.

ორთაფვირი – ტივის ხოფი წყალში მოსასმელად.

ორომი – თხელი ფიცარი ცომის გუნდების გასაბრტყელებლად და თონესთან მისატანად.

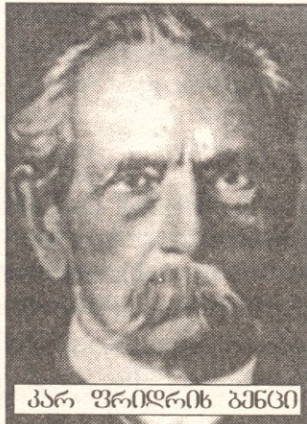
პეწი – გარეგნული ბრწყინვალეობა, კარგი შესახედაობა, ლაზათი.

პურშავი – პურძვირი, ძუნწი.

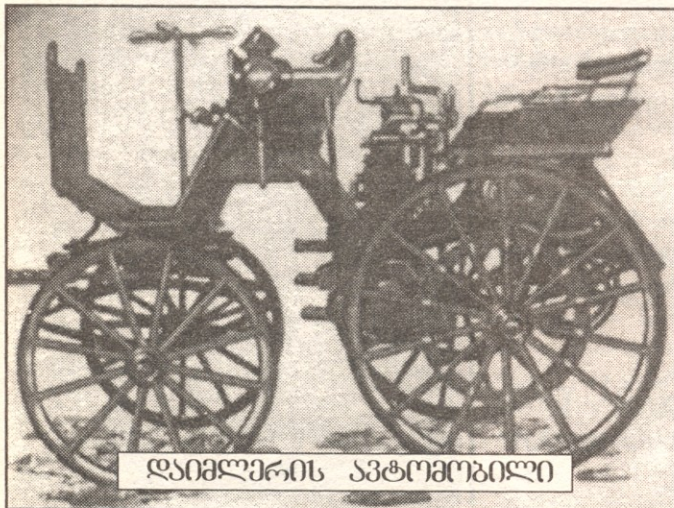
ბანსი, დაიმლერი, ფონდი ანუ ავტომობილის ბიოგრაფია

თურმე დღეს დედამიწის გზებზე 700 მილიონზე მეტი სხვადასხვა სახის - მსუბუქი, სატვირთო, ავტობუსები - ავტომანქანა მოძრაობს, სულ რაღაც საუკუნენახევრის წინ კი ქუჩაში გამოჩენილი პირველი „უცხენო ეკიპაჟის“ დანახვაზე, ხალხი გულგახეთქილი გარბოდა.

საუკუნეები მონადრომა კაცობრიობამ დედამიწაზე გადაადგილების სწრაფი და მოხერხებული საშუალების შექმნას. მთელი ეს ხანი ცხენი, ვირი, ჯორი თუ აქლემი თუმცა კი ერთგულად ემსახურებოდნენ ადამიანს, კიდევ გადაჰყავდათ იგი, ტვირთებიც გადაჰქონდათ და სასოფლო-სამეურნეო სა-

პარ ფრიდრის ბენცი

დაიმლერის ავტომობილი

მუშაოებშიც ეხმარებოდნენ მას, მაგრამ დრომ მოითხოვა და ადამიანმა დაიწყო ფიქრი, რა ელონა, რათა შორ მანძილზე გადაადგილება და ტვირთების გადაზიდვა გაადვილებოდა.

პირველი თვითმავალი ეტლის იდეა ეკუთვნის გენიალურ ლეონარდო და ვინჩის. 1515 წელს მან წარადგინა სამხედრო მიზნებისთვის განკუთვნილი თვითმავალის პროექტი, რომლის მიხედვითაც თვლები წინასწარშემკუმშულ ზამბარას უნდა ემოძრავებინა. მაგრამ ეს პროექტი არ განხორციელდა, ისევე როგორც 1689 წელს ისააკ ნიუტონის მიერ

ორთქლის ქვაბიდან წნევით გამომავალი ორთქლის ჭავლის რეაქციული პრინციპით მოქმედი თვითმავალი ეტლის პროექტი.

1769 წელს ფრანგმა გამომგონებელმა ნიკოლა ფონეფ კიუნომ შექმნა ორთქლის ძრავაზე მომუშავე ავტომობილის მსგავსი პრიმიტიული თვითმავალი ეტლი (ავტომობილის ეს შორეული წინაპარი დღეს პარიზში ხელოვნების და ხელოვნობის მუზეუმის ექსპონატია), რომელმაც გააოცა ყველა, მაგრამ გამოყენება ვერ ჰპოვა. ერთი საუკუნის შემდეგ კიუნოს თანამემამულემ, ინჟინერმა ბო დე როშამ წამოაყენა ოთხტაქტიანი ძრავის იდეა, რომელსაც ხორცი გერმანელმა კონსტრუქტორმა ნიკოლაუს ავგუსტ ოტომ შეასხა. 1860 წელს ფრანგმა მექანიკოსმა ეტიენ დენუარმა გამოიგონა პირველი ძრავა, რომელიც გაზზე მუშაობდა, მაგრამ არც ეს ძრავა გამოდგა ავტომობილისთვის ვარგისი.

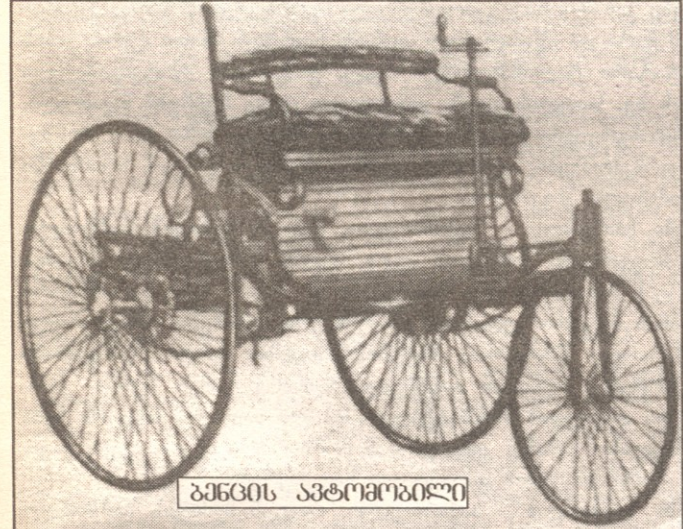
როგორც ხედავთ, მექანიკური ძრავით აღჭურვილი ბორბლიანი მანქანის შექმნის იდეაზე ძირითადად ევროპელები - ფრანგები და გერმანელი გამომგონებლები, ინჟინერ-კონსტრუქტორები მუშაობდნენ და, თუმცა XIX საუკუნეში ავტომობილის გამომგონებლის სახელს 411 ადამიანი ჩემულობდა, ოფიციალურად ავტომობილის შემქმნელად აღიარებულია ორი გერმანელი ინჟინერი - გოტლიბ დაიმლერი და კარლ ბენცი. საინტერესოა, რომ დაიმლერი და ბენცი საერთოდ არ იცნობდნენ ერთმანეთს და მოხდა ისე, რომ ორივემ ერთდროულად, ერთ წელს - 1885-ში ააწყო შიგაწვის ძრავაზე მომუშავე „თვითმავალი ეტლი“ და მისი გამომგონებლის საავტორო პატენტიც მიიღო. კიდევ ერთ გერმანელს, რუდოლფ დიხელს მიუძღვის დიდი წვლილი ავტომობილისა და ძრავის შექმნა-გაუმჯობესებაში. ძრავა, რომელსაც მისი სახელი ჰქვია, უა-

რუდოლფ დიზელი

მრავი მანქანა-დანადგარის უცვლელი კომპონენტია დღესაც. გერმანელები გულგრილად შეხვდნენ თანამემამულეთა გამოგონებას, ის კი არა, საზოგადოება დელავდა, პოლიციამ არ უნდა დაუმუშავს, რომ ბენზინიანმა ეტლებმა მსოფლიოს საფრთხე შეუქმნასო. 1892 წელს თავისი პირველი მანქანა ააგო ფორდმა.

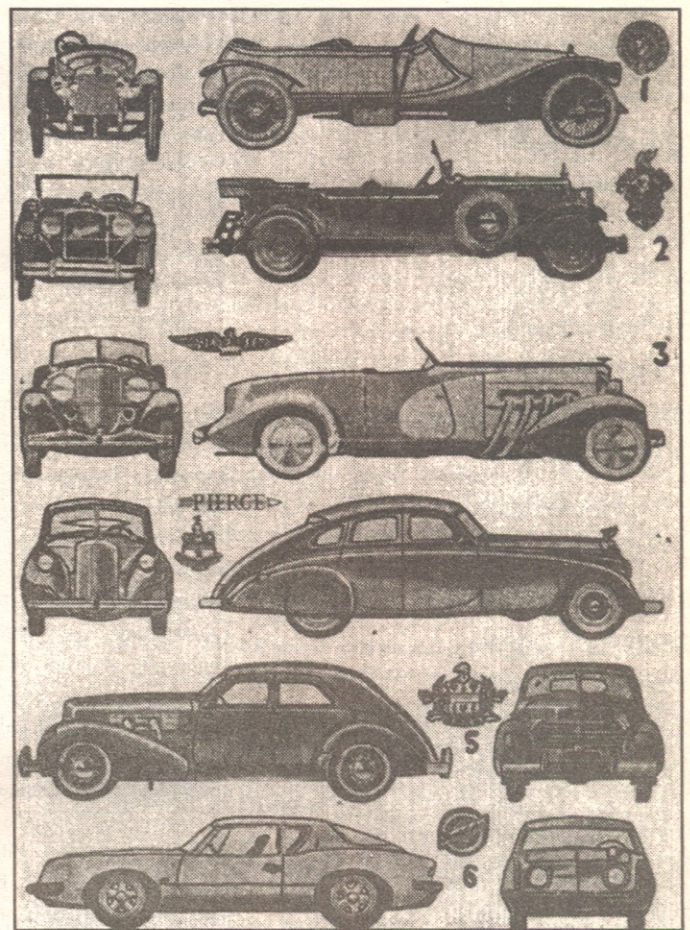
დღეს ამ „თვითმავალ ეტლს“ ავტომობილი ჰქვია (ბერძნული autos – „თვითონ“ და ლათინური mobilis – „მოძრავი“) და მას მსოფლიოს მრავალი ქვეყანა აწარმოებს. სტატისტიკით დადგენილია, რომ ყველაზე მეტ (წელიწადში საშუალოდ 8,5 მილიონი) მსუბუქ მანქანას დღეს იაპონიაში აწარმოებენ, მომდევნო ადგილებზე არიან: აშშ, გერმანია, საფრანგეთი, ესპანეთი, სა-

ბენცის ავტომობილი

მხრეთ კორეა, კანადა, ბრაზილია, იტალია, დიდი ბრიტანეთი, რუსეთი.
ნებისმიერი ავტომობილის (მსუბუქი, სატვირთო, ავტობუსი) ღირსების ძირითად მაჩვენებლად დღეს ითვლება: წვეის თვისებები, წონის გამოყენების კოეფიციენტი, გაბარიტის გამოყენების კოეფიციენტი, გამავლობა, საწვავის ხარჯვის ეკონომიურობა, საიმედოობა, მანევრულობა, მდგრადობა, ელასტიურობა, ტევადობა, ტვირთამწეობა, მართვისა და მოვლის სიმარტივე, დიზაინი და სხვ.

ავტომობილი

1. „მინერვა“ (ბელგია, 1913 წ.) 40 ცხ.კლ. სიჩქარე-საათში 90 კმ.
2. „პაკარდი“ (აშშ, 1928 წ.) 106 ცხ.კლ. სიჩქარე - 120 კმ.
3. „ლიუზენბერგი“ (აშშ, 1932 წ.) 320 ცხ.კლ. სიჩქარე - 210 კმ.
4. „პირს პეროუ“ (აშშ, 1935 წ.) 125 ცხ. კლ. სიჩქარე - 185 კმ.
5. „ფორდი“ (აშშ, 1936 წ.) 125 ცხ. კლ. სიჩქარე - 175 კმ.
6. „სტუდაბეკერი“ (აშშ, 1962 წ.) 250 ცხ. კლ. სიჩქარე - 210 კმ.

უფალო

ვიქნები უზრუნოვო სწამიანი

ინდიელები თავის მოკასინებზე თავიანთი ცხოვრების აწყვოს, მოძავალსა და წარსულს გამოხატავდნენ. ამას ასე აღნიშნავდნენ: წარსული - უკან გაშვებული ორი შავი ხაზით; აწყვო - ერთი წითელი ხაზით; მოძავალი კი წინ წაშვებული სამი ლურჯი ხაზით.

თორმეტი წლის ბიჭის განვლილი გზა არცთუ ისე დიდია.

მახსენდება - დედა, მისი წაითხული „ჩიტო, ჩიტო, ნაცარა“, ჩემი საყვარელი ლურჯი მანქანა, სამშობიარო სახლიდან გამოყვანილი ჩემი უმცროსი ძმის გაცნობა, აივანზე სპეციალურად გამოტყეხილი სათვალთვალოდან დანახული ჩემი ეჭო... შემდეგ - საბავშვო ბაღი; ჩემი საყვარელი აღმზრდელი, სამზარეულოს კედელზე გაკრულ კაფელზე ნასწავლი გამრავლების ტაბულა, საქანელადან ჩამოვარდნილი ჩემი თავი - გატყეხილი ცხვირ-პირით... შემდეგ - სკოლა; ჩემი პირველი მასწავლებელი, პირველი გაკვეთილი, პირველი მერხი, მერხის პირველი ამხანაგი და პირველი წიგნი. ყოველივე ზემოთ ჩამოთვლილს ძალზე სერიოზული ადგილი უკავია ექვსი წლის ბიჭის ცხოვრებაში.

მას შემდეგ ბევრი რამ შეიცვალა. შეძენილი მეგობრების რაოდენობა თანდათან იზრდება, იზრდება ჩემი ცოდნის სიერცეც. ყოველი დღე სულ უფრო შინაარსიანი ხდება.

მჯერა, მოძავალი უფრო ნათელი და საინტერესო იქნება; მჯერა, რომ ჩემი ოჯახი ბენდიერი და მხარული იქნება. ვიქნები კარგი მამულიშვილი, კარგი პროფესიონალი, კარგი მეგობარი, კარგი ამხანაგი, კარგი ძმა, კარგი შეილი, კარგი მამა...

ვიქნები უბრალოდ ადამიანი!!!

რაც მიუყვანს ჩემი სამშობლო

მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო, ძალიან მიყვარს. ჩემი ქვეყანა იმდენად პატარაა, მსოფლიო რუკაზე პაწაწინა წერტილით არის აღნიშნული, მაგრამ ჩემთვის იგი უსასრულოდ დიდი, ძალიან ლამაზი და საყვარელია. მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო, თუმცა ჯერ მისი მრავალი კუთხე არ მომინახულებია, მაგრამ მაინც მიყვარს - საქართველო მისხალ-მისხალ, მტკაველ-მტკაველ, გოჯა-გოჯა, რადგან ჩემთვის სამშობლო ჩემი სოფელია, ჩემი პაპის ვენახში მწკრივში გაჭიმული ვაზი, ცვარდაკიდებული ქარვისფერი ყურძენი, ცეცხლზე შემოდგმულ მურიან ქვაბში მოთუხთუხე თათარა, მზუნველ გასაშრობად გამოკიდებული ჩურჩხელების ჯარი, ქვევრიდან გადმოსული გიჟი მაჭარი და აწითლებულ თონეში ჩაყრული შოთი პური, კიბის ქვეშ მერცხლის ნოსტატარი ტალახაზელილი ბუდე, ჭიშკართან ტოტებგაშლილი შავადგაპენტილი თუთის ხე. სოფლის თავში ყინულივით ცივი, ჩუხჩუხა ნაკადული, ნათლისმცემლის თაღჩამონგრეული ტაძარი, მცხუნვარე მზე და ნაზი სიო, მოწმენდილი ცა და კაშკაშა ვარსკვლავები, ალიონზე ყელმოდერებული მამლის ზრინწიანი ყივილი და მხრებდამძიმებული კაკასიონი...

ძალიან მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო, რადგან ჩემთვის სამშობლო ჩემი თბილისია, მტერ-მოყვარიანი ქართლის დედა, ბულში გახვეული ჭავჭავაძის გამოზირი, ვაკის პარკი, ცას მინარცხებული შადრევანი და ხიდან ხეზე გადამხტარი ციყვი; მიყვარს ჩემი ბინის მეყდრო კედლები, ოთახის ერთ კუთხეში დასვენებული იესო ქრისტესა და ქართველ წმინდანთა ხატები, საოჯახო ფოტო, ფანჯარაში შემოჭრილი ჭადრის ტოტები, აივნიდან დანახული მდინარე ვერეს ხეობა, კარს მომდგარი სტუმრის ზარი და დედის მომზადებული თბილი სადილი; მიყვარს ჩემი სკოლის კირწასმული საკლასო ოთახი, კედლებიდან მომზირალი ილია, აკაკი, ვაჟა, გალაკტიონი, წერიალა ზარი და კიბის გაცვეთილი საფეხურები...

ძალიან მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო, რადგან ჩემთვის სამშობლო ჩემი და-ძმაა, ერთი წლის ლურჯთვალა მზეთუნახავი მარიამი და ფეხბურთზე უსაზღვროდ შეყვარებული ნოდარი, ჩემი მშობლები, მუდამ მოფუსფუსე ალერსიანი დედა და მზრუნველი მამა, ჩემი დედულ-მამული და წინაპართა საფლავის ქვები...

ძალიან მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო, რადგან ჩემთვის სამშობლო ჩემი ეზოს გაზაფხული, ზაფხული, შემოდგომა და ზამთარია, ახლადდაბადებული ხასხასა მწვანე ბალახი, ყუყუნა წვიმა, აფეთქებული ატმის რტო, თაკარა სიცხეში მოფარფატე ჭრელი პეპლები, გადამხმარი ყვითელი ფოთლები, უცბად ამოვარდნილი ქარიშხალი და ქათქათა თოვლი...

ძალიან მიყვარს ჩემი სამშობლო - საქართველო, რადგან ჩემთვის სამშობლო ჩემი ნათლობის ჯვარია, შობა-ახალი წელი, აღდგომა, გიორგობა, მარიამობა, ფერისცვალება; ჩემი ქაშუეთი, მეტეხი, სიონი, მამა დავითი, ლურჯი მონასტერია...

გვაკმარე ტანჯვა
ორათას წლისა,
გვაღირსე წვიმა
ნაკურთხი წყლისა,
ფერი იცვალოს
ამ შავმა ცამ.
მითხარ, უფალო,
თუნდ ერთი რამ-
ვინ მიდის მალლა,
მიჰყვება კვამლს,
ვინ უნდა მიჰყვეს
უფსკრულის კვალს.
ვიღაცის სიცოცხლე
ჯოჯოხეთს ჰკავს,
ვიღაცას სამოთხე
ნანატრიც აქვს.
გაივლის დრო და
ყველა მიხვდება,
რომ გულქვაობით
ვერას მისწვდება,
ბოროტის სული
შავში იხრწნება,
კეთილი სული კი
თეთრი რჩება.
ჩვენ თუ თავს ვიქებთ
და თავს ვადიდებთ
დაე, სიმართლეს
თავს რად ვარიდებთ
ეს მართალია-
ჩვენ გვიან ვიგებთ
და ბოროტებაც
ამითი გვიგებს.

ჯაბა დალაქიშვილი,

თბილისის 126-ე სკოლის IX კლასი

ვალერი დამუკაშვილი,

თბილისის 55-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი.

ვისი ამავეც გენრდის და გენარებს

30 წელია, რაც გულიყო ქურდიანი სკოლაში მუშაობს. ვინ მოთვლის, რამდენ პატარას გაუკვალა ამ ხნის განმავლობაში გზა ცოდნის სამყაროსკენ, რამდენ თვალმახარა გოგო-ბიჭს გადააშლევინა პირველად „დედა-ენა“, რამდენს ჩაუსახა სულში სიყვარულის, სიკეთის მარცვალი...

სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ ახალბედა სპეციალისტი განაწილებით სოფელ ბანძის საშუალო სკოლაში მოხვდა. სწორედ იქ ჩაატარა პირველი გაკვეთილი, იქ დაუძახეს პირვე-

ლად მასწავლებელი. ძლივს დაიოკა მაშინ ოდნავ დახეულმა ახალგაზრდა პედაგოგმა მღელვარება, მერე ერთი გაულიმა თავის პირველ მოსწავლეებს და ყველაფერმა კარგად ჩაიარა.

გულიყო ქურდიანმა ეს გამოცდა წარჩინებით ჩააბარა და ყველას, პირველ რიგში, საკუთარ თავს დაუმტკიცა, რომ სკოლის დამთავრების შემდეგ სწორი არჩევანი გააკეთა. როგორ გამოადგა ახალგაზრდა მასწავლებელს ინსტიტუტში შექმნილი ცოდნა, იქაური პროფესორ-მასწავლებლების მიხედვით ჩინჩალაძის, ვლადიმერ გაგუას, ვალერიან რამიშვილის გაკვეთილები, მარტო პედაგოგობას კი არა, ადამიანობას, მამულიშვილობასაც რომ ასწავლიდნენ. (სხვათა შორის ვალ. რამიშვილმა საკუთარ წიგნში თავისი ყოფილი სტუდენტი გულიყო ქურდიანი საუკეთესო მასწავლებელთა შორის დაასახელა). შვიდი წელი იმუშავა ბანძაში და დღესაც დიდი მადლიერებით იხსენებს იქაურ მოსწავლეებს, კოლეგებს და სკოლის დირექტორს სიმონ გაბუნიას. თბილისში ჩამოსული დაოჯახდა, (დღეს ქალბატონი გულიყო სამი შვილის და ოთხი შვილიშვილის ბებია გახლავთ) მუშაობა კი 115-ე საშუალო სკოლაში გააგრძელა, ხოლო როდესაც გლდანის მეხუთე მიკრორაიონში 191-ე სკოლა გაიხსნა, აქ გადმოვიდა სამუშაოდ და დღესაც აქ ემსახურება ბავშვების აღზრდა-განათლების საპასუხისმგებლო საქმეს.

ხომ აძლენი ხანია, რაც სკოლაში მუშაობს, მაგრამ არც ნაკისრი მადალი პასუხისმგებლობის გრძნობა განელებია, არც ხალისი და ენერჯია დაშრებია. კვლავაც მასწავლებლის უკეთილშობილესი მისიის შეგნებით საქმიანობს, კვლავაც ჩვეული სიყვარულით, ერთგულად ემსახურება საქმეს, დაუღალავად, ცოდნით, სიკეთითა და სიყვარულით ასაზრდოებს პატარების გონებას, სულსა და გულს და მათი სახით ქვეყანას ჭკუშმარიტ მამულიშვილებს უზრდის.

ყველაზე დიდი ქველმოქმედება

თბილისში გაღერა „მარდენი“, საქველმოქმედო აქციის ჩარჩოებში მოწყობილ გამოფენაზე ბავშვთა ნამუშევარი კრამიჯული ფიგურებისა და გამოძეცვლობა „დიოგენეს“ საბავშვო წიგნების გამოფენა-გაყიდვა მოეწყო. ასევე გაიმართა წამსახლისებელი ლატარია, სადაც „დიოგენეს“ მიერ დაწესებული წიგნები და კრამიჯული ფიგურები გათამაშდა.

ლონისძიების ორგანიზატორები იყვნენ არასამთავრობო ორგანიზაცია „მოზარდთა განვითარების ცენტრი“, გამოძეცვლობა „დიოგენე“ და „საოჯახო სტუდია“. შემოსული თანხა ობოლ და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა სახლს „რწმუნის“ მოხმარდა.

ამ ბავშვთა სახლში 2-დან - 12 წლამდე ასაკის 70 უპატრონო ბავშვი ბინადრობს, რომელთაგან 37 სკოლის მოსწავლეა, დანარჩენი კი სკოლა-მდელი ასაკისაა. თავმჯდომარე კვებისა და თანამშრომლების ხარჯებს ქალაქის მერია უზრუნველყოფს, სხვადასხვა დღესასწაულების დროს კი გაეროც ეხმარება. ეს ბოლო აქცია, რომელიც ბავშვთა სახლის ერთ-ერთი პრობლემის მოგვარებას ისახავდა მიზნად, მეტად ნაყოფიერი აღმოჩნდა.

მარხვის პირველ კვირას, (11 მარტს) აქციის ორგანიზატორები ხელდა-შემენებულნი ეწვივნენ იქ მყოფ პატარებს, ფეხსაცმელები, წინდები, სპორტული შარავლები და როლინგები გადასცეს მათ. საჩუქრებმა ძალიან გაახარა პატარები.

ბავშვების მოსახსნელებლად „საოჯახო სტუდიის“ აღსაზრდელებიც იყვნენ: ნიკა ბურდული, თამარ გოგორიშვილი, ოთარ დანელია, ვეშაპ გონგლაძე, ვიორგი და სოფიო მისურაძეები, პაატა ხარატიშვილი, რეზო და მირიან ჩიქოყანები. როგორც გაირკვა, „რწმუნის“ ბავშვებს გამოფენაზე ყველაზე მეტად პაატა ხარატიშვილის მიერ შესრულებული „სპილოები“ მოსწონებოდათ.

„ამგვარ აქციას ანალოგი არა აქვს. დღევანდელი შეხვედრა, ბევრად უფრო მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა. ის შედეგი, რაც გამოფენამ გამოიღო, დღეს თვალსაჩინოდ გამოჩნდა. ამ ღონისძიებას დავარქმევდი ყველაზე უფრო დიდ ქველმოქმედებას, რადგან, აქ ბავშვები ეხმარებიან ბავშვებს“ - აღნიშნა

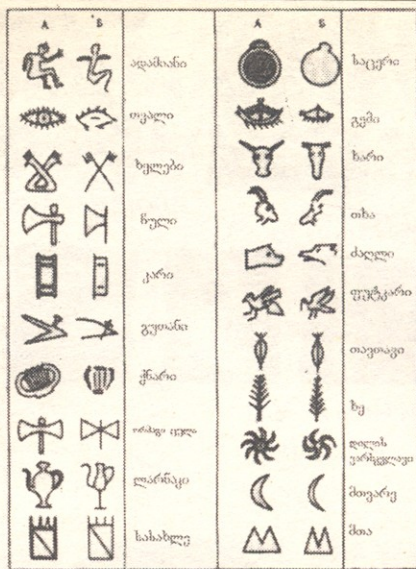
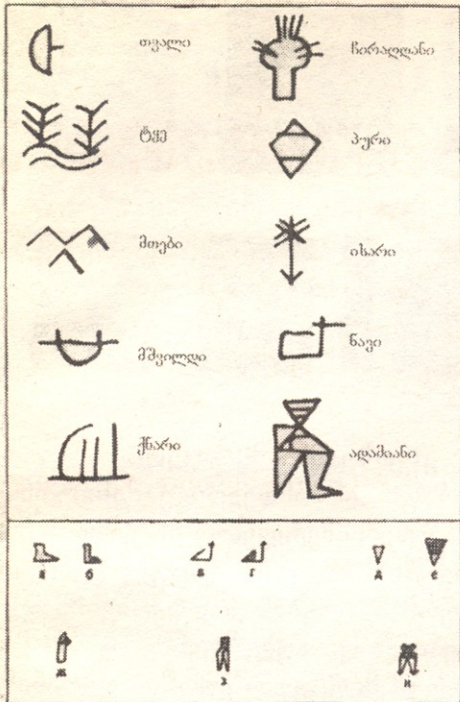
„საოჯახო სტუდიის“ ხელმძღვანელმა მიაა იხორიამ.

აქციის დასასრულს, „რწმუნის“ ბავშვებს, ყველა დანარჩენი საჩუქრის გარდა, „დიოგენეს“ მიერ გამოცემული წიგნებიც („სამი გოჭი“, „არაიდანს ძაფი“, „ალი ბაბა“, „ბრემნელი მუსკოსები“ და სხვ.) გადასცეს.

გამოძეცვლობა „დიოგენეს“ დირექტორმა თამარ ლებანიძემ განაცხადა: „არაფერი სჯობს იმას, როდესაც ბავშვები ბავშვებისთვის ეხმარებიან. სამწუხაროდ, დღევანდელი ქართული ბავშვებისთვის სხვისი გაჭირვება არ არის უცხო და გასაკვირი. მათ ხშირად შეიძლება უწინდებოდეთ ქველმოქმედების სურვილი, მაგრამ განხორციელების საშუალება არ ეძლევათ უფროსების მხრიდან და აი ამ შემთხვევაში, მათ თვითრეალიზაციის შესაძლებლობა მიეცათ. ძალიან კარგია, რომ ასეთი კეთილშობილური საქმეები დაიხარჯდნენ“.

განათლების მოსვლას, ბავშვთა სახლის „რწმუნის“ ბავშვები ამ აქციით გახალისებულები და გახარებულები შეეგებნენ.

ნინო კოსტავაძე

ჩრდილო ამერიკის ინდიელთა დამწერლობის ნიმუში. (პიკტოგრაფიული დამწერლობა).

იდეოგრაფიული დამწერლობის ნიმუში. კრეტა.

იდეოგრაფიული დამწერლობის ნიმუში. შუმერი.

საგან იდეოგრაფიული დამწერლობის წარმოქმნით გამოიხატება (ეგვიპტე, შუმერი, ჩინეთი, ინდოეთი, კ. კრეტა და ა.შ.).

იდეოგრაფიული დამწერლობისთვის დამახასიათებელია ერთი ნიშნით მხოლოდ ერთი სიტყვის გადმოცემა. ასე რომ, წინადადება ნიშნებისაგან შედგება. მაგრამ ეს დამწერლობა, რომელიც 5000 წლის წინათ (ძვ. წ. III ათასწლეულში) გაფორმდა, გამოირჩეოდა დიდი სირთულით, ნიშნების სიმრავლით, გრამატიკული განუვითარებლობით. ამის გამო ხდება დამწერლობის შემდგომი სრულქმნა, რის შედეგიც იყო ე.წ. მარცვლოვანი დამწერლობის გაჩენა. როგორც სახელწოდებიდანაც ჩანს, აქ ცალკეული ნიშანი მთელ სიტყვას კი არ აღნიშნავს, არამედ მხოლოდ მის ნაწილს – მარცვალს. მარცვლოვანი დამწერლობის ჩასახვა უკვე III ათასწლეულშივე იწყება (შუმერული), მაგრამ მისი საბოლოო გაფორმება ძვ. წ. II ათასწლეულში (ასირო-ბაბილონი, კ. კრეტა, კ. კვიპროსი) და I ათასწლეულის პირველ ნახევარში მიმდინარეობდა (ურარტუ, აქემინიდური სპარსეთი).

სამეურნეო ცხოვრების კიდევ უფრო გართულება, სავაჭრო-ეკონომიკური კავშირების გაცხოველება და გაფართოება საჭიროს ხდის დამწერლობის კიდევ უფრო გამარტივებასა და სრულქმნას. ასეთი ვითარება

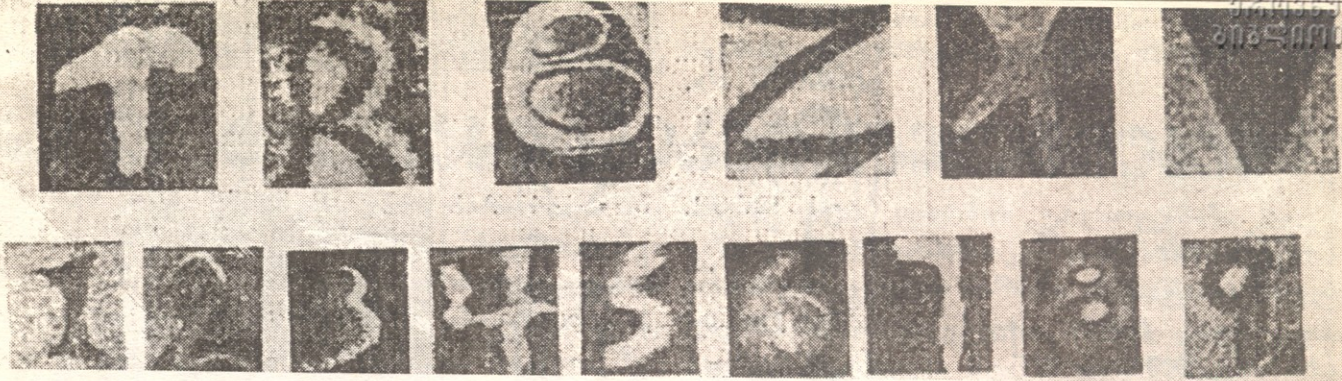
რება ყველაზე უკეთ გამოხატული იყო ძვ. წ. II ათასწლეულის შუახანების ფინიკიაში, რამაც ფინიკიელები მიიყვანა კაცობრიობის ისტორიაში ერთ-ერთ უდიდეს აღმოჩენამდე – ასო-ბგერითი დამწერლობის შექმნამდე.

შემდგეში ფინიკიურ დამწერლობას გაეცნენ ბერძნები, რომელთაც მას ხმოვანების აღსანიშნავი ნიშნები დაუმატეს. ეს ნიშნები ფინიკიურს არ გააჩნდა და ძირითადად დაამთავრეს ასო-ბგერითი დამწერლობის გაფორმება. თავის მხრივ, ბერძნული ანბანი შემდგეში დასაბამს აძლევს ლათინურ, ეტრუსკულ, სლავურ დამწერლობებს.

ასო-ბგერითი დამწერლობისათვის დამახასიათებელია ნიშნების მინიმალური ოდენობით აზრის ზუსტი გადმოცემა, მისი სრული ფიქსირება, ენის ფორმების სრულქმნილად ასახვა და ბგერითი მეტყველების სიახლოვისკენ სწრაფვა. ამ მხრივ ერთი სრულქმნილთაგანია ქართული დამწერლობა, რომელსაც არ შეუნახავს არცერთი ფუნქციონალური, ან სახენაცვალე სამწერლობო ნიშანი. ქართული ისტორიული ტრადიცია ქართული დამწერლობის შექმნას ძვ. წ. IV და III საუკუნეების მიჯნით ათარიდებს, მაგრამ, სამწუხაროდ, წერილობითი ძეგლები, ჯერჯერობით, მხოლოდ V საუკუნისა გვაქვს.

დ. სასუტაშვილი

პასუხი-ჩვენი

ერთხელ ამერიკელი ფოტოგრაფი კ. სანდვედი ვაშინგტონის საბუნებისმეტყველო ისტორიის მუზეუმის სხვენში დაცულ ეგზოტიკური პეპლების კოლექციებში იქექებოდა და სულ ზევით, ლამის ჭერქვეშ მოქცეულ ყუთში აღმოაჩინა ჩინეთის ბინადარი პეპელა, რომელსაც ყოველ ფრთაზე ჩახჩახა წითელი ფერის ციფრი 1 ჰქონდა გამოსახული. სანდვედი გაოცდა. მან თითქმის მთელი მსოფლიო შემოიარა და უიშვიათეს სახეობათა პეპლების უამრავი ფოტო გადაიღო, მაგრამ მსგავსი გამოსახულება არც ერთი მათგანის ფრთებზე არ უნახავს არც ბრაზილიის ჯუნგლებში და არც ახალი გვინეის ტყეებში. მას შემდეგ ფოტოგრაფი თავისი ექსპედიციების დროს განსაკუთრებული ინტერესით სწორედ პეპლების ფრთებზე აღბეჭდილ უცნაურ გამოსახულებებს აკვირდებოდა.

ხანგრძლივი დაკვირვებების შედეგად სანდვედმა დაადგინა, რომ ამ მშვენიერ მწერებს ფრთებზე შეიძლება აღმოუჩინოთ ყველა ციფრი (1-დან 0-მდე), ყველა სასვენი ნიშანი და, თქვენ წარმოიდგინეთ, მთელი ლათინური ანბანი და ბევრი ბერძნული ასო.

ცხადია, სხვადასხვაგვარი სახეები პეპლების ფრთებზე სრულიად შემთხვევით გავს ციფრებსა და ასოებს. ამ ლაქებისა და ასოების მთავარი ამოცანა კი მწერის შენიღბვაა, რაც აუცილებელია მტაცებლებისაგან თავის დასაცავად.

იცი, რას ნიშნავს უენი სახელი?

ჰაიოს სახელები

მიქელა, მიხეილი - (ძვ. ებრ.) „ღვთის სწორი“, „ღვთაებრივი“.

მუშნი - სვანურად „სვანს“ ნიშნავს, სხვა ვარაუდით კი ეს ხურიტული სახელია და „დიადს“, „ამაღლებულს“ ნიშნავს.

მუხრან - ქართული სახელია, „მუხიანი“, „მუხისა“.

ნარიმან (ირან). - „გულადი“.

ნასყიდა - ქართული სახელია.

ნიკოლოზ (ბერძ.) - შედგება ორი სიტყვისაგან: ნიკე - „გამარჯვება“ და ლაოს - „ხალხი“. ნიკო, ნიკა ამ სახელის ქართული მოფერებითი ფორმებია.

ნოდარ (სპარ.) - „ახალმოსული“, „ახლად მოვლენილი“.

ნოზრიმან (სპარ.) - „სულით უკვდავი“.

ოთარ (არაბ.) - „სურნელოვანი“, „წამალი“.

ომარ (არაბ.) - „სიცოცხლე“.

პაატა - ქართული სახელია და „პატარას“, „უმცროსს“ ნიშნავს.

პაპლე (ლათ.) - „პატარა“, „მცირე“.

პაპუნა - ქართული სახელია, „პაპისა“.

პეტრი (ბერძ.) - „კლდე“, „ლოდი“.

რატნი (ირან.) - „ბატონი“, „პატრონი“.

რემპუზ (არაბ. სპარ.) - „კმაყოფილი“.

საბა (არამეული) - „მოხუცი“, „პაპა“.

საჩინო, სმსე, სმსია, სმსნია, სწ-

სანა - ქართული სახელებია.

სიმონ (ძვ. ებრ.) - „შესმენილი“, „გამგონე“, სიკო ამ სახელის მოფერებითი ფორმაა.

სოლომონ (ძვ. ებრ.) - „წყნარი“, „მშვიდობისმოყვარე“.

სულხან (არაბ.) - „სამართლიანი“.

ტარიელი - შესაძლოა ირანული დარიელ-ისაგან მომდინარეობდეს, რაც „მეფე გმირს“ ნიშნავს.

უტა - ქართული სახელია.

უზანბი (სპ.) - „ნებიერი“, „ბედნიერად მცხოვრები“.

ქალის სახელები

ფოთოლა - ქართული სახელია.

ქალთამაზი - ქართული სახელია.

უშქრია - ქართული სახელია.

ციაბა, ცირა, ცისანა, ცისმარა, ციური, ციცია, ცუცა - ქართული სახელებია.

ცირა - ქართული სახელია, მეგრულად „ქალიშვილს“ ნიშნავს.

ცოქალა - ქართული სახელია, მომდინარეობს ცხოქალა-საგან და ნიშნავს „სხვა, უცხო ქალს!“

ძაბული - ქართული სახელია: სავარაუდოდ მომდინარეობს მეგრული ძღაბის მოფერებითი ფორმისგან.

ძიძია - ქართული სახელია.

ხათუნა (თურქ. ირან.) - „ქალბატონი“, „მანდილოსანი“.

ხატია - ქართული სახელია, „დახატულს“, „ძალიან ლამაზს“ ნიშნავს.

ხვარამაზი - ქართული სახელია. ხვარ ირანულ ენებში ნიშნავს „მზეს“, ისე რომ ამ სახელში ერთდროულად მზის ქართული სახელიც არის წარმოდგენილი და ირანულიც. (ფარაული). ხვარამაზი რქმევა ვახტანგ გორგასლის დას.

სორამანი (სპ.) - „ბედნიერი“. ეს სახელი ერქვა თეიმურაზ პირველის მეუღლეს.

ჯაპარა - მომდინარეობს არაბული სიტყვისაგან „ჯავარ“, რაც „ძვირფას ქვას“, „თვალ-მარგალიტს“ ნიშნავს, ამდენად ჯავარა „მომხიბვლელს“, „ტურფას“ ნიშნავს და მნიშვნელობით შეესატყვისება მარგალიტს.

ინგლისის რეკონსტრუქციის პროექტი

თავის მე-18 დაბადების დღეზე შევიცარიელმა მოსწავლემ ათინა რუსელმა საჩუქრად მიიღო საბერძნეთის რამდენიმე კუნძული, უძრავი ქონება ნიუ-იორკში, პარიზში, ლონდონში, ათენსა და მონტე-კარლოში, ანგარიშები მსოფლიოს 217 ბანკში და კიდევ „უძნისუნელო წვრილმანი“ – აქციათა საკონტროლო პაკეტი, ძვირფასი სამკაულები, ხელოვნების ფასდაუდებელი ნიმუშები და სხვ.

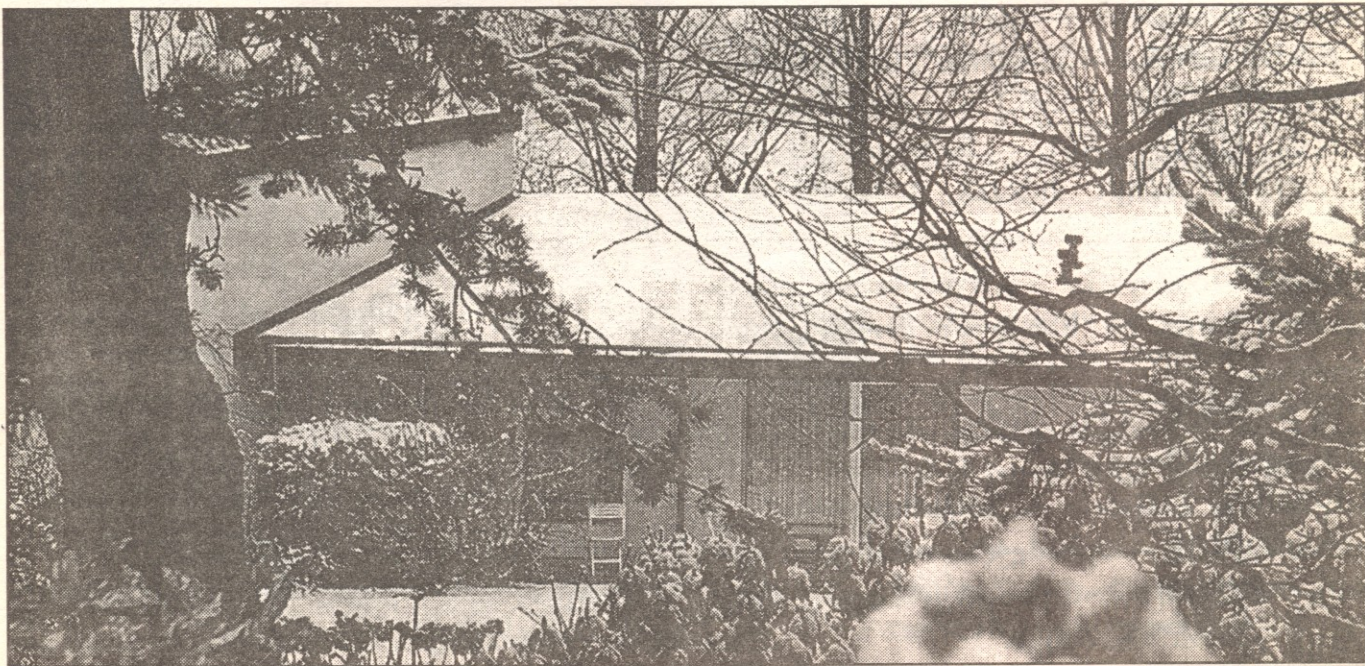
ათინა რუსელს იგი თვითონ ეძახის თავის თავს, თორემ მთელი მსოფლიოსთვის ის ათენა ონასისია. დიახ, მიუხედავად იმისა, რომ 13 წლის ასაკში იტალიურ ჟურნალ „ორჯისთვის“ მიცემულ თავის ერთადერთ ინტერვიუში გოგონამ განაცხადა: „მინდა თავად გვარი ონასისი დავივიწყო, სწორედ ის არის ყველა უბედურების მიზეზი“, ათინა ყველასთვის უწინარეს ყოვლისა, „ოქროს ბერძენის“, მილიონერი არისტოკრატული ონასისის შვილიშვილია. პაპამ ჯიბეში 60 დოლარით ბუენოს-აირესის დოკუმტი დაიწყო ბიზნესი, რომელმაც იგი საბოლოო ჯამში მსოფლიოს უმდიდრეს ადამიანთა რიგებში ჩააყენა. ათინა სამი წლის იყო, როდესაც იმავე ბუენოს-აირესში გახდომის აბების ჭარბი დოზის მიღებით გამოწვეული გულის შეტევისაგან 37 წლის ასაკში გარდაიცვალა მისი დედა ქრისტინა ონასისი, 1973 წელს ავიაკატასტროფაში დაიღუპა ათინას ბიძა ალექსანდრე. შვილების უდროო დაკარგვამ მშობლებსაც მალე მოუსწრაფა სიცოცხლე. ისე რომ ონასისთა უძლიერესი დინასტიისაგან ერთადერთი შთამომავალი დარჩა – ტიერი რუსელისა და მისი პირველი ცოლის ქრისტინა ონასისის პირმშო.

წელს, 29 იანვარს, ათინას 18 წელი შეუსრულდა და იგი ავტომატურად გახდა პაპისეული იმპერიის ნახევრის მფლობელი, მეორე ნახევარს იგი მამინ მიიღებს, როცა 21 წლის შესრულდება, თუმცა გოგონა დღესვე ინგლისის დედოფალზე

ბევრად უფრო მდიდარია. საბერძნეთში ამბობენ, რომ „ოქროს გოგონა“ საარაკო სიმდიდრის პატრონია.

ათინა მამის მეორე ოჯახში იზრდებოდა, დედით დაობლებულ გოგონას ტიერი რუსელის მეორე ცოლი გაბი ლანდსაბე ზრდიდა მათ სამ საერთო შვილთან ერთად. დღესდღეობით ოჯახი შევიცარიებაში, ჟენევის ტბის პირას, თვალწარმტაც სოფელ ლიუსი-სიურ მორეში ცხოვრობს და ყოველგვარ ზედმეტ ურთიერთობას ერიდება. გაბი თავადაც უბრალო ოჯახში გაიზარდა და ოთხივე ბავშვსაც უბრალოდ ზრდიდა. ათინას მშობელი დედა კი უაზრობამდე მისული საჩუქრებით ანებიერებდა თავის გოგონას. ერთხელ, როცა ქრისტინამ შეატყო, რომ პატარას ძალიან მოსწონდა საბავშვო ლექსი შვე ბეკეკაზე, მთელი ცხვირის ფარა უყიდა საჩუქრად და მწვემსიც დაუქირავა, ხოლო რადგან ათინას სხვა ცხოველებიც უყვარდა, დედამ მთელი ზოობარეი აჩუქა.

ათინას დღესაც უყვარს ცხოველები, ყველაზე მეტად კი – ცხენები. მას ყოველთვის ყველაზე ძვირადღირებული ცხენები და ყველაზე კარგი მწვრთნელები ჰყავდა და ჰყავს. შევიცარიიდან იგი თვითმფრინავით რეგულარულად ჩადის ბრიუსელში, სადაც ცხენოსნობაში ვარჯიშობს და ბერძნებს ძალიან უნდათ, რომ ლეგენდარული ონასისის შვილიშვილი 2004 წლის ოლიმპიურ თამაშებში მათი ოლიმპიური გუნდის შემადგენლობაში გამოვიდეს საბერძნეთის დედაქალაქში. ათინა შეიძლება მართლაც ჩავიდეს თავის მოსახლე ქალაქში, მაგრამ თანამემამულეებს ბერძნულად ნამდვილად ვერ დაელაპარაკება, რადგან პრაქტიკულად არ იცის ეს ენა. იგი არც ბერძნულ მართლმადიდებელ ეკლესიას მიიჩნევს თავისად. უკანასკნელად ათენში იგი 1999 წელს იყო. ყოველივე ამის მიუხედავად, ბერძნები ყველაფერს პატიობენ ონასის შთამომავალს.

სიცილის გაუყოფილი

-წავიდეთ, დედიკო, ხომ ხე-
დავ, ღირექტორი ამბობს, სკოლა
გადატვირთულიაო, და ძალას ნუ
დავატანთ, უხერხულია!

-აღბათ იცი, რომ ჩემი
ძმისწული თქვენს სკოლაში სწა-
ვლობს?

-რა თქმა უნდა! გუშინწინ ფე-
ხბურთის საერთაშორისო მა-
ტჩის დროს თქვენს დაკრძა-
ლვანზე დასასწრებად დამეთხოვა.

ცოლ-ქმარი შმიდტები შვე-
ბულებში წასასვლელად ემზა-
დებიან.

-ბავშვებს რა ვუყოთ? - წუ-
ხდა ქმარი.

-ბავშვები დედაჩემთან და-
ვტოვოთ, - უთხრა ცოლმა, -
ძალი და იადონი დეიდა მა-
რთას მივაბაროთ, კატას კი მე-
ეზოვე წაიყვანს.

ქმარი ჩაფიქრებული მიაჩე-
რდა ფანჯარას.

-რაზე ფიქრობ? - ჰკითხა
მეუღლემ.

-იცი რა, თუკი ბინაში ასეთი
სიწყნარე იქნება, სადმე წასვლა
რალად გვინდა?! შინაც კარგად
დავისვენებთ!

მასწავლებელი: ფრანკ, ვინ
არის კაციჭამია?

ფრანკი: არ ვიცი.

მასწავლებელი: ვთქვათ, მა-
მაშენი და დედაშენი შეჭამე, ვინ
იქნები მაშინ?

ფრანკი: ობოლი, ბატონო მა-
სწავლებელო.

ერთხელ ჯეკმა ტომს ჰკითხა:
-მითხარი, მზე უფრო სასა-
რგებლოა თუ მთვარე?

-რა თქმა უნდა, მთვარე
მზეზე სასარგებლოა, რადგან

მთვარე იმ დროს ანათებს, როცა
ბნელა, მზე კი დღისით ანათებს,
როცა არავის სჭირდება, - მი-
უგო ტომმა.

პატარა ჰანსი ძილის წინ ფე-
ხებს იბანს, უცებ დედას ეკი-
თხება:

-დედა, გიხარია, რომ ცხენი
არა ვარ?

-კი, რა თქმა უნდა, - პასუ-
ხობს გაკვირებული დედა.

-მეც მიხარია, მაშინ ხომ
ოთხი ფეხის დაბანა მომიწევდა!

სემი: მამა, საიდან გავჩნდი?

მამა: საიდან და ჯერ მე გა-
დავაფურთხე, მერე დედაშენმა
და გაჩნდი შენ.

სემმა აიღო ქილა და მშო-
ბლებს შიგ ჩაფურთხება
სთხოვა. მეორე დღეს ბიჭმა
ქილაში ტარაკანი აღმოაჩინა
და დედას მიადგა.

-დე, მე ჩემს ძმას ვერ მო-
ვკლავ და როგორ მოვიქცე?..

-დედა, შეიძლება, ეზოში გა-

ვალ და სოსოს ვეთამაშები?

-არა, სოსო ცუდი ბიჭია.

-მაშინ შეიძლება, გავიდე და
სოსო ვცემო?

დაწყებით კლასში მასწა-
ვლებელი ეკითხება ბავშვებს:

-ბავშვებო, ვინ იცის ათა-
მდე თვლა?

ყველამ ერთდროულად
ასწია ხელი.

-კარგია! ახლა კი ვნახოთ,
ათის შემდეგ ვინ იცის.

ხელი მარტო პატარა ჟა-
კომ ასწია.

-ყოჩაღ, ჟაკო, აბა, გი-
სმენთ!

-ათი, ვალეტი, ქალი, მეფე,
ტუზი...

მამამ შვილი ზოპარკში
წაიყვანა. ვეფხვის გალიასთან
ფირნიში ეკიდა წარწერით:
„ფრთხილად, შედებილია!“

გოგონამ დიდხანს უყურა
ვეფხვს და იმედგაცრუებულმა
თქვა:

-მე კი მეგონა, ზოლები ნა-
მდვილი იყო.

პატარა პეტერი მამასთან
ერთად მისეირნობდა. უცებ ძა-
ლლი ვეფხით გამოუვარდათ. შე-
შინებულმა პეტერმა გაქცევა
დააპირა, მაგრამ მამამ და-
ამშვიდა:

-ნუ გეშინია, ჩემო ბიჭუნა,
მვეფარი ძალი არ იკბინება.

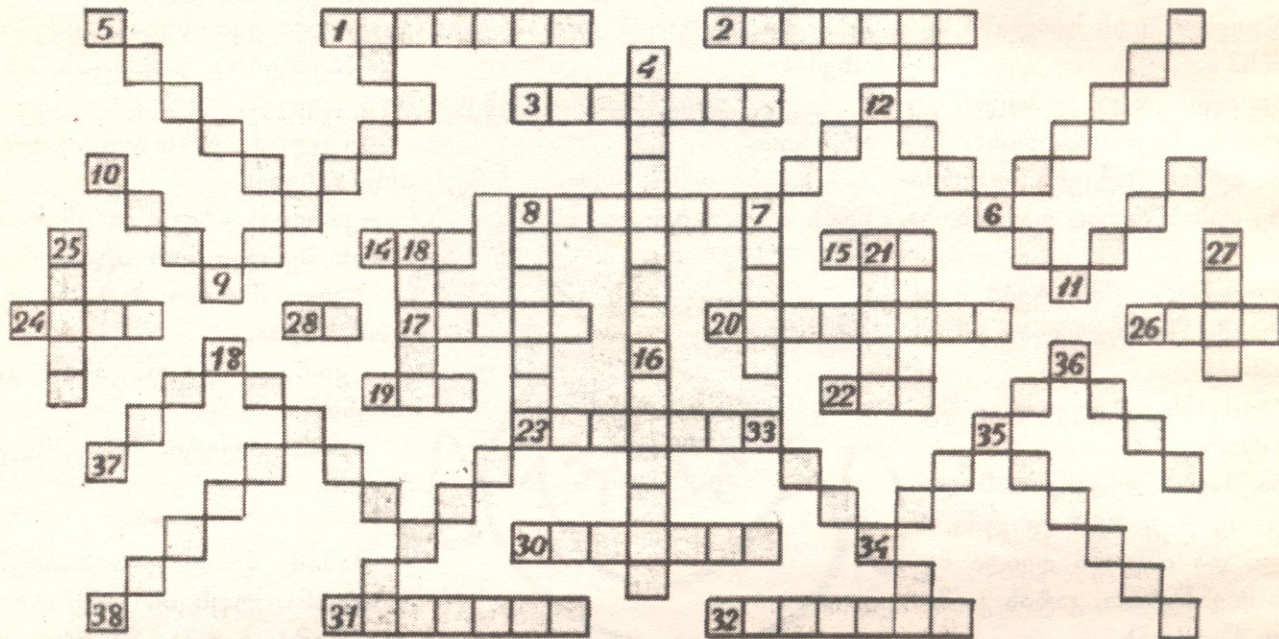
-მაგრამ ვეფა რომ შეწყვი-
ტოს?

-უკვე 8 საათია, ბობი,
ჩქარა წადი სკოლაში, თორემ
დაგაგვიანდება!

-ნუ გეშინია, დედიკო, სკოლა
მთელი დღე ღიაა.

იჭილე - მიჭილე

კროსვორდი

თარაზულად: 1. გადამეტებული თავის ქება, ანუ?... 2. შენიშვნა, მინაწერი, ანუ?... 3. იტალიის ქალაქი; 8. ამომავალი მზის ქვეყანა, ანუ?... 14. მოუხარშავი, ანუ?... 15. ცხენის სხეულის ნაწილი; 17. სივეთე, მოწყალება, ანუ?... 19. გარეული წვრილი კომში, ანუ?... 20. ჩილეს ქალაქი; 22. ქალის სახელი; 23. ძველი ქართული სიმღერა; 24. საქართველოს მდინარე; 26. მთავარი აზრი, ანუ?... 28. ნაცვალსახელი; 29. შხამიანი გველი; 30. მდიდრულად გაფორმებული შენობის მთავარი შესასვლელი; 31. ვა-

ლსების მეფედ წოდებული კომპოზიტორი; 32. ჯეკ ლონდონის ნამდვილი გვარი.
შვეულად: 4. ქალაქი, სადაც პირველად შემოიღეს სახლების დანომვრა; 7. უწესრიგობა, ქაოსი, ანუ?... 8. ევროპის სახელმწიფო; 16. მუსიკალური ნაწარმოები; 18. წვრილი მწერი; 21. სუბტროპიკული ხე; 25. პოლონური ფულის ერთეული; 27. ცხოველი.
დიაგონალურად: 1. ინგლისის გავითი; 5. მკვანე ყურძენი; 6. დაბალი ბუჩქი; 7. ყველაფრისადმი გულგრილი დამოკიდებულება; 9. ქართული სპო-

რტული თამაში; 10. ცნობილი მოჭადრაკე, 1960-61 წ.წ. მსოფლიო ჩემპიონი; 11. წერილობითი თხოვნა, საჩივარი, ანუ?... 12. ცხენოსნური სპორტის სახეობა; 13. მზის ამოსვლამდე დილის სინათლის გამოჩენა ანუ?... 33. ტერიტორია, სადაც გავრცელებულია მცენარის ან ცხოველის გარკვეული სახეობა; 34. საგნის მონახაზი, კონტური ანუ?... 35. ფარული, ოდნავ შესამჩნევი დაცინვა ანუ?... 36. ქიმიური ელემენტი; 37. ვერდის ოპერა; 38. სახელმწიფოს ან ორგანიზაციის წარმომადგენელი.

იპოვეთ 15 მანსხვანება

გეომეტრიული თავსაზუსი

კოორდინატურა

უკრებში

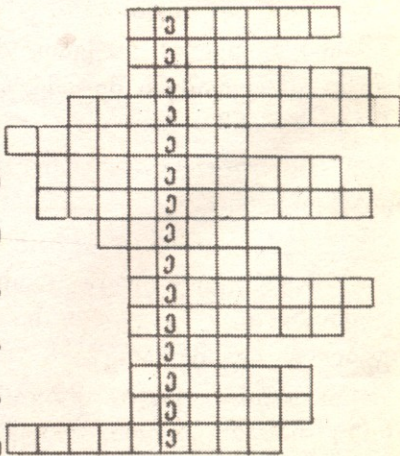
ჩასვით

სხვადასხვა

ქვეყნის

ქალაქების

სახელები

თბილისის 55-ე საშუალო სკოლის, I კლასის, ბელომორკანელი ვერის გონივნიშვილი

თბილისის 191-ე საშუალო სკოლის, I კლასის, ბელომორკანელი გულითი ჟურნალისი

სახდრო ჭერღვლას ჩემი საყვარელი სა-
ნდიო, გილცავ გაზაფხუ-
ლის მოსვდას. გისუხებ ზ-
ნმითელობას, სიხალეს, სი-
ყვარელს, ბედნიე ბავშვობას,
ულხებლი ცას. ყოველივინ
გვეამაყოს შენით! ძალიან
მიყვარხას.

ღა (ბიბა)

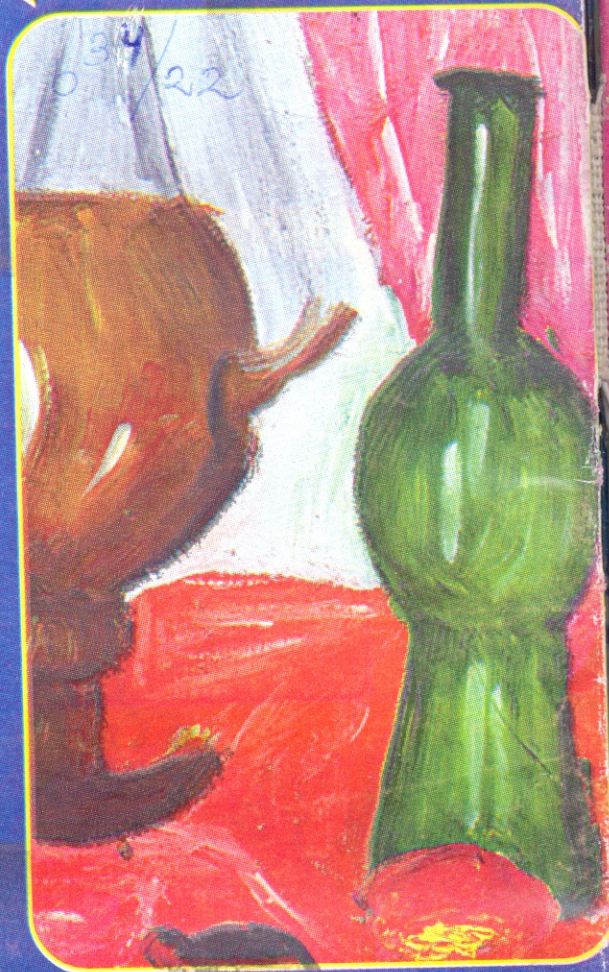
თბილისის 155-ე საშუალო სკოლის, I კლასის,

“საქართველოს” უნივერსალი

გონივრული ნაწარმები

სოფლის პეიზაჟი

ნაწარმი

ნაწარმი

მოსახლის პეიზაჟი